လုံးကောက်ကျေးရွာ
မိုးညှင်းမြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် (၂၀၁၆ – ၂၀၂၀)

ပြုစုရေးဆွဲသူ
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
လုံးကောက်ကျေးရွာ၊ မိုးညှင်းမြို့နယ်
(စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊
ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)
၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ

မာတိကာ

မာတိကာ ၁

အတိုကောက်စကားလုံးများ ၄

စကားချီး ၅

လုံးကောက်ကျေးရွာအရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ မိုးညှင်းမြို့နယ် ၇

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ နှင့် အစီအစဉ် ၈

(၁) နိဒါန်း– ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု ၈

- (က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်
- (ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ၁၀

- (က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား
- (ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ ၁၀

- (က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်လက်များ
- (ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ – ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု
- (ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု
- (ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ
- (င) ပညာရေးနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ
- (စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ ၁၃

- (က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်
- (ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ
- (ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ
- (ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု
- (င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု
- (စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး
- (ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု
- (ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦများအားလက်လှမ်းမီမှု – လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး
- (ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၁၈

(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
(ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

(၆) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ ၂၀

(၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များ နှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ ၂၁

(၈) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ ၂၃
(က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်
(ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း
(ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ
(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

(၉) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ် ၂၈

(၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့်အစီအစဉ်များ ၂၉
(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ
(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ

(၁၁) စီမံကိန်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့်အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း ၃၀
(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း
(ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း
(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

နောက်ဆက်တွဲ

နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံကိန်း ဇယားများ **၃၃**

(၁) လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

ဇယား ၁ လူဦးရေ နှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ
ဇယား ၂ လုပ်သား အင်အား နှင့် ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အမျိုးအစား
ဇယား ၃ လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား
ဇယား ၄ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၅ ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ
ဇယား ၆ ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ
ဇယား ၇ ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ
ဇယား ၈ ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

ဇယား ၉ ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား ၁၀ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများ

(၂) ကဏ္ဍအသီးသီး၏**လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ**

ဇယား ၁၁ ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား ၁၂ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား ၁၃ ကျေးရွာ၏**စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု**

ဇယား ၁၄ ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် နှင့် **ရေသွင်းဧရိယာ**

ဇယား ၁၅ အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား ၁၆ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား ၁၇ သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား ၁၈ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား ၁၉ **မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ**

ဇယား ၂၀ **မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ**

ဇယား ၂၁ **မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ**

ဇယား ၂၂ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

ဇယား ၂၃-က **စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး**မဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား ၂၃-ခ **စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး**မဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် **ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲ**များ

ဇယား ၂၄ **ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ**

ဇယား ၂၅ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

ဇယား **၂၆** ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှပြန်ပို့ငွေ

ဇယား ၂၇ ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ

ဇယား ၂၈ ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား ၂၉ **သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ**

ဇယား ၃၀ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

ဇယား ၃၁ ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား ၃၂ စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား ၃၃ **ပညာရေး** အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

ဇယား ၃၄ **အဖြစ်များသော** ရောဂါများ

ဇယား ၃၅ လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှုနှင့် အာဟာရဆန်းစစ်မှု

ဇယား ၃၆ ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား ၃၇ သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု

ဇယား ၃၈ အိမ်သာ အမျိုးအစား

ဇယား ၃၉ ကျား–မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ
ဇယား ၄၀ ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှုအခြေအနေ
ဇယား ၄၁ ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ
ဇယား ၄၂ ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား ၄၃ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ
ဇယား ၄၄ လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ
ဇယား ၄၅ ဆက်သွယ်ရေး နှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ
ဇယား ၄၆ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
ဇယား ၄၇ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှု
ဇယား ၄၈ မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၆၇
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

နောက်ဆက်တွဲ (၃) ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ) ၆၉

ကိုးကားစာရင်း ၇၄

အတိုကောက်စကားလုံးများ

AIDS	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ
DRD	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန
HIV	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါဖြစ်စေသောဗိုင်းရပ်စ်
MADB	မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်
MEB	မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်
MMK	မြန်မာကျပ်
MoALI	စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
NGO	အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း
PRA	ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း
SLRD	ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန
STD	လိင်မှတဆင့်ကူးစက်တတ်သောရောဂါများ
PTA	မိဘဆရာအသင်း
TB	တီဘီရောဂါ
VDG	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၁၉/၂၀ ခုနှစ် အထိ (၅)နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူအများပါဝင် ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် ဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံချက် ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သော နည်းပညာများ ပံ့ပိုးပေးသော စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအား အထူးပင် ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသော အချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များကို တက်တက် ကြွကြွ ပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများကိုလည်း ကျေးဇူးတင် ရှိပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ် ဆောင်ရွက် ခဲ့ကြသော်လည်း လူထုအများ စနစ်တကျ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို မသိခဲ့ကြပါ။ လူထုကိုယ်တိုင် စနစ်တကျ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နည်းကို အသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့ အချင်းချင်းတိုင်ပင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း အဖြေရှာကြရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေး ကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို မြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီး ဌာနမှ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်း စဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်ရရှိနိုင်သော နေရာများ မှလည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ထပ်မံလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း ၊ အချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာသိရှိခဲ့ပါ သည်။

ယခုရေးဆွဲထားသောအစီအစဉ်ကိုထပ်မံရရှိသည့်ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များ ထပ်ဖြည့် ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းလာမည်မှာသေချာပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှုတစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊ ပေါ်ပေါက် လာသည့် အခက်အခဲများနှင့် ဦးစားပေး ရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို မူဘောင် အတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ် ဆောင်သွားရပါမည်။

ဤဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက နိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနတို့၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုးမှုများရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ နောင်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှု အခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ် ရန်အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်အပိုင်း(၂)ပိုင်းပါရှိပါသည်။ အပိုင်း(က)တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်း အစီအစဉ် တို့ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့်တို့ကို

အဓိကဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း(ခ)သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်၊ အကြောင်းအရာများဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ၏အသေးစိတ် အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

စက်တင်ဘာ၊ ၂၀၁၆

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့
လုံးကောက်ကျေးရွာ
မိုးညှင်းမြို့နယ်

လုံးကောက်ကျေးရွာ အရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ မိုးညှင်းမြို့နယ်

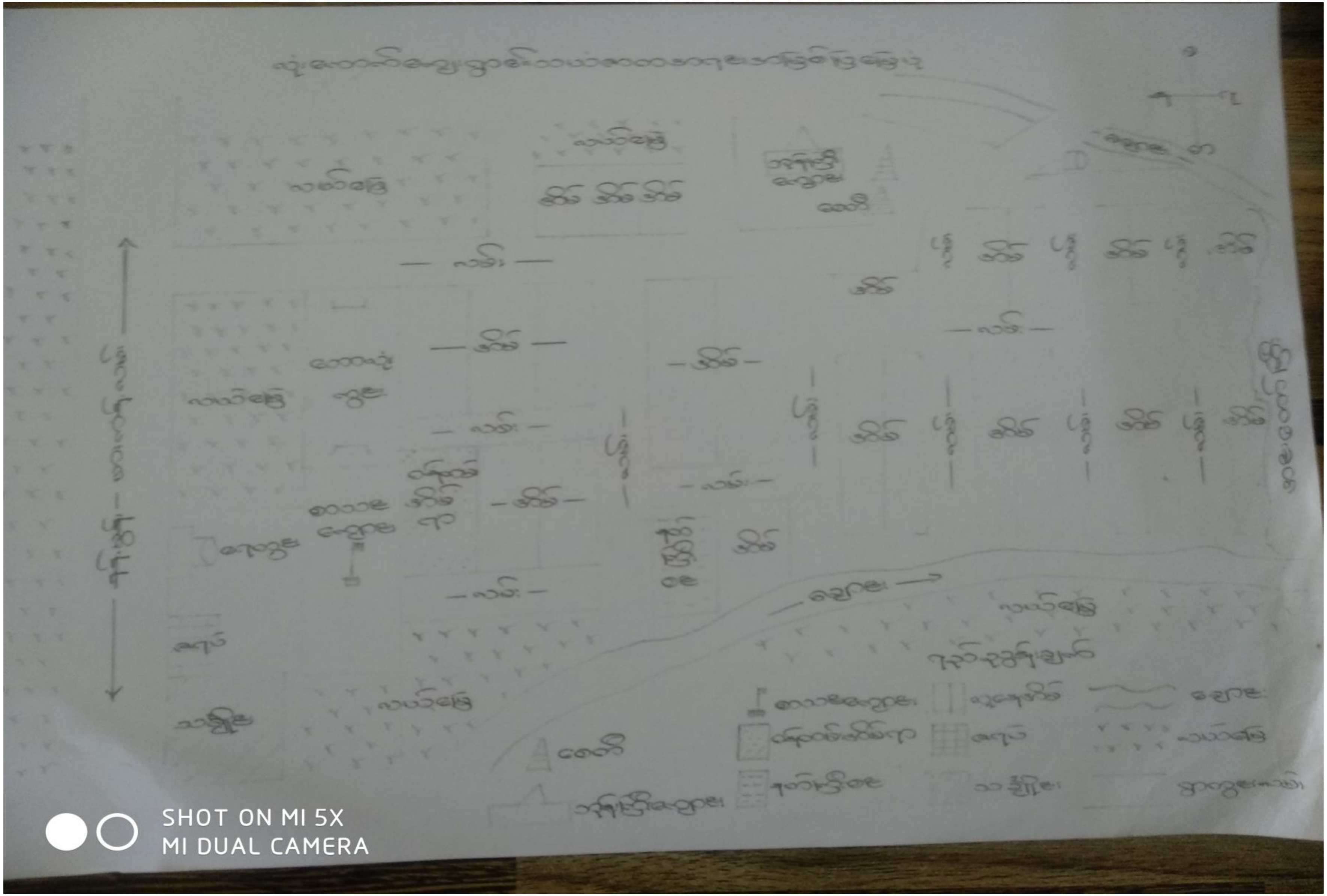

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာ နှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

၁ နိဒါန်း

၁.၁ ရည်ရွယ်ချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံအတွင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသောဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများကိုလေ့လာသုံးသပ်ပြီးတစ်နိုင်ငံလုံးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများရေးဆွဲအကောင်ထည်ဖော်မည့် အစီအစဉ်သစ်ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ပထမဦးဆုံးသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို နိုင်ငံတော်၏အကူအညီဖြင့် ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာလူကိုယ်တိုင်တက်ကြွစွာပါဝင်၍ ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးအတွေ့အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ ဤအစီအစဉ် ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကိုအလေးထားမိလာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများစသည်တို့ထံမှ လိုအပ်သောကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များရယူရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်းအကောင်ထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သောနည်းပညာများရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြုမိပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့နေရသော ပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများဖြစ်ရသည့်အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အပံ့အပိုးဖြစ်စေသောအချက်များနှင့် အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅)နှစ်တာကာလအပြီးတွင် ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်လိုသည့်ရည်မှန်းချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာအနေနှင့်ဆောင်ရွက်မည့် နည်းဗျူဟာများ၊ စီမံချက်များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သောအရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့်လမ်းကြောင်းများကိုလည်းဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သောအစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက်လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့်ပြည်သူ့ဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သူမှန်သမျှတို့သည် ဤအစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏အသုံးဝင်မှုများကို သိရှိစေရန်မျှော်လင့်ပါသည်။

အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ကျေးရွာအဆင့်အားထုတ်မှုများအတွက်မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအကူအညီများကိုစုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကိုမြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအားတင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏လိုလားချက်နှင့် ၎င်းတို့၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ ချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ဗျူဟာမြောက်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများသည် ကျေးရွာလူထု၏အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများအားပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ငွေကြေးဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအားသိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့်ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုစီစဉ်ဆောင်ရွက် လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊ ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပြည်သူ့အရေး ရပ်တည်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် ယုံကြည်ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက် များကိုရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊ နိုင်ငံတကာ အစိုးရ မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်းပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း စီစဉ်မှုများပြုလာနိုင်ပါမည်။

၁.၂ စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် တတ်နိုင်သော ငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရနိုင်မည့် အကူအညီများကို အခြေခံကာ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး အမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါ သည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့် ရရှိပြီး အမြင်ရှင်းလင်းမှုရစေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကိုအဓိကနေရာတွင် ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို လူထုပါဝင်၍ စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုတိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေးအခက်အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများရှိနိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့ အကောင်အထည် ဖော်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များအားအများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံး ဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် စီမံကိန်းများကိုဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သောအရင်းအနှီးများ ပြည့်စုံမှုပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင် တဖြည်းဖြည်း တိုးချဲ့ဆောင်ရွက် သွားမည့် အစီအစဉ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ပထဝီအနေအထားနှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ရာသီဥတုနှင့်မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား

ကျေးရွာသည် မြေပြန့်ဒေသတွင်တည်ရှိပြီး အဓိက အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းမှာ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများဖြစ်သည်။ ဒေသ၏ တစ်နှစ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်လက်မမှာ ၈၀မှ ၁၀၀ရှိပြီး စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အသင့်အတင့်အထောက်အကူပြုသည်။ ကျေးရွာတည် ရှိရာသည် ကုန်းတွင်းပိုင်းတွင် တည်ရှိပြီး ဆားငံရေရောက်ရှိမှုမှ ကင်းလွတ်သည်။ ကျေးရွာအနီးတွင်

တောင်တန်းအနည်းငယ်နှင့် လေးတန်းချောင်းရှိသည်။ လယ်ယာမြေများသည် စပါး၊ နှမ်းနှင့် ပဲစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရန်နှင့် သက်မွေးဝမ်းကျောင်းရန်တို့အတွက် အဓိကအားထားရာဖြစ်သည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်

လယ်ယာမြေအသင့်အတင့်ရှိကြပြီး မြေပြန့်ဒေသဖြစ်ကာ မြေဆီအသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သည်။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝသယံဇာတ မထွက်ရှိပါ။ တောင်သူများမှာ ဆည်မြောင်းရေမရှိသဖြင့် မိုးရေခံ၍သာ စပါးကို အဓိကစိုက်ပျိုးကြပါသည်။

၃။ ကျေးရွာလူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

အိမ်ထောင်စု၆၅စုနှင့် ကျား၁၉၀ဦး၊ မ၂၀၂ဦးဖြင့် လူဦးရေပေါင်း၃၉၂ဦးရှိကာ တစ်အိမ်ထောင်လျှင်ပျမ်းမျှ၅.၅ဦးနှုန်းရှိပြီး နိုင်ငံတော်၏ တစ်အိမ်ထောင် ပျမ်းမျှနှုန်း၁ဦးထက် လျှော့နည်းသည့်ကျေးရွာတွင် ရှမ်းနှလူမျိုးများ နေထိုင်ကြသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်သည် လူဦးရေ၏၆၇% ခန့်ရှိသဖြင့် လူသားအရင်းအမြစ် ကောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်ကာ လူငယ်များကို လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးပြီး ဒေသစီးပွားရေးတိုးတက်အောင် စွမ်းနိုင်ကြသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ – ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

အဓိကဝင်ငွေရမည့်လုပ်ငန်းသည် စိုက်ပျိုးရေးဖြစ်ပြီး တစ်ရွာလုံး၏ ဝင်ငွေအနေအထားမှ သာမန်အားဖြင့် လျော့နည်းဆင်းရဲချမ်းသာ အဆင့်သတ်မှတ်မှုတွင် အိမ်ထောင်စုအားလုံး၏၉၈% သည် ဆင်းရဲနှင့် အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုအဖြေငှားယူကြပြီးဖလသည် ချမ်းသာသည် အဆင့်၁၁.၁သည် အလယ်အလတ်အဆင့်ရှိသည်ဟုသတ်မှတ်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ လက်လှမ်းမှီမှု၊ လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် စိုက်ပျိုးနိုင်မှုတို့ကြောင့် ကျေးရွာအနေအထားမှာ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သည်ဟု ပြောနိုင်သည်။ ချမ်းသာသော လယ်သမားအိမ်ထောင်စုများအပြင် အခြားလယ်သမားအိမ်ထောင်စု အချို့မှာလည်း လယ်သမား၊ ပန်းရံစသော အသေးစားအိမ်တွင်းလုပ်ငန်းများတွင်လည်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြသည်။ ငွေချေးသော အိမ်ထောင်စုအချို့နှင့် အစိုးဝန်ထမ်း၊ တောင်သူအချို့လည်း ငွေရေးကြေးရေးအသင့်အတင့် အဆင်ပြေကြသည်။

ယင်းတို့အနက် ဆင်းရဲအဆင့်သည် ကျေးရွာတွင် အများဆုံးဖြစ်ပြီး မြေယာအနည်းငယ်ပိုင်ဆိုင်သော လယ်သမားများ၊ လက်လုပ်လက်စား၊ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းခွင်လုပ်သားများနှင့် မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုများ ပါဝင်သည်။ ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စု အရေအတွက် မြင့်မားပြီး %ရှိကာ ဆင်းရဲ၊ အလွန်ဆင်းရဲအဆင့်ရှိ အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ကြသည်။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု

ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ အိမ်ထောင်စုများပြားသော်လည်း ရာသီအလိုက် လယ်ယာလုပ်ငန်း၊ လက်လီ၊ တနိုင်တပိုင်မွေးမြူရေးတွင် အလုပ်အကိုင်ရှာဖွေကြသည်။ ကျေးရွာ၏ ဆင်းရဲနှင့် အလွန်ဆင်းရဲအိမ်ထောင်စုများ၏ %ဖြစ်သော အိမ်ထောင်စု စုကို လေ့လာဆန်းစစ်မှုအရ ယင်းတို့၏ %မှာ သူ့တစ်ပါးထံမှ ချေးငှားပြီးမှ နပ်မှန်စားသုံးနိုင်ကြောင်း %မှာ သူတစ်ပါးထံမှ မချေးငှားဘဲ သုံးလခန့် စားသုံးနိုင်ကြကြောင်း %ဖလမှ ၁၂လခန့်သူတပါးထံမှ ချေးငှားစရာမလိုဘဲ နပ်မှန်

စားသုံးနိုင်ကြကြောင်း တွေ့ရှိမရသည်။ အကြွေးတင်ရှိမှုတွင် တွေ့ဆုံခဲ့သော အိမ်ထောင်စုအားလုံးသည် အကြွေးငွေ၅၀၀၀၀ကျပ်မှ ၁၀၀၀၀၀ကျပ်ထိ တင်ရှိနေကြသည်။

အိမ်ထောင်စုအားလုံး၏ ၁၀%ခန့်သည် အမျိုးသမီးဦးဆောင်အိမ်ထောင်စုများ ဖြစ်ကြပြီး ထို့အိမ်ထောင်စုများမှာ ဆင်းရဲကာ မိသားစုဦးရေများပြားကြသည်။ အလားတူအိမ်ထောင်စုဦးစီးသူက ရွာပြင်ပသို့ သွားရောက်အလုပ်လုပ်နေသော အိမ်ထောင်စု၃စုနှင့် မုဆိုးဖိုတစ်ဦး၊ မုဆိုးမဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု၁၂စုသည် ဆင်းရဲသည့်ထိခိုက်လွယ်သော အိမ်ထောင်စုများ ဖြစ်ကြသည်။

မသန်စွမ်းသူ၁ဦးနှင့် ရောက်မှုနည်းသူများဖြစ်သည်။ သက်ကြီးရွယ်အို၂၀ဦးတို့ဖြစ်ကြသည်။ ရွာပြင်ပသို့ သွားရောက်ပြီး ဝင်ငွေရရှိရေးအတွက် အလုပ်သွားရောက် လုပ်ကိုင်ကြသည်။ လူငယ်လူရွယ်များသည် လိင်မှတစ်ဆင့်ကူးစက်တတ်သည့် ရောဂါများ၊ အရက်၊ သွေးမှတဆင့်နှင့် မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှု အန္တရာယ်များရှိတတ်ကြသည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

ကျေးရွာတွင် ရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီး အာဟာရပြည့်ဝမှုရှိကြသည်။ သွေးလွန်တုပ်ကွေးရောဂါမှာ ယခုနှစ်ပိုင်းတွင် ပိုမိုဖြစ်ပွားမှုရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ အမျိုးသမီး၊ လူငယ်လူရွယ် အသက်ကြီးပိုင်းတို့သည်လည်း တစ်ကိုယ်ရည်သန့်ရှင်းရေးနှင့် ကျန်းမာရေး အသိအမြင်များရှိကြသည်။ ကျေးရွာသားများ အနေဖြင့် အခြေခံကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုများကို ကျေးရွာတွင်း မရှိပါ။

ကျေးရွာတွင်း လက်နှိပ်တုံကင်များမှ ရေတွင်းရေကို အလွယ်တကူရရှိနိုင်ကြပြီး ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော၊ တိုက်ဖွိုက်၊ အစာအိမ်ရောင်စသော ရောဂါဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးကြောင်း တွေ့ရသည်။

(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကျေးရွာ၏ ပညာရေးအဆင့်အတန်းသည် အတော်အသင့်ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ရွာသားအများစုသည် အခြေခံအရေးအဖတ်အတွက်တို့ကို တက်မြောက်ကြပြီး ဘွဲ့ရအရေးအဖတ်အတွက်အချက်တို့ကို တက်မြောက်ကြပြီး ဘွဲ့ရအရေအသင့်အတင့်ရှိသည်။ ကျေးရွာတွင် အခြေခံပညာရေးကို ရွာထဲရှိမူလတန်းကျောင်းတွင် တက်ရောက်သင်ကြားနိုင်ကြသည်။ သို့သော် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း တွျမ်းကျင်မှုများမှာ နိမ့်ကျဆဲဖြစ်ပြီး လူငယ်လူရွယ်များအတွက် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ နည်းပါးဆဲဖြစ်သည်။

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

ကျေးရွာတွင် ကျား–မရေးရာကိစ္စဆိုင်ရာအနေအထားမှာ လွပ်လပ်မှုရှိသည်။ ကျား–မရေးရာဆိုင်ရာတာဝန်ယူအပိုင်းတွင်လည်း ကျေးရွာလူမှုအဖွဲ့အစည်း၏ စံနှုန်းများအရ သတ်မှတ်ထားကြသည်။ ကျေးရွာတွင်း ကျားနှင့်မအကြားပြင်းထန်သော အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းကိစ္စများ မတွေ့ရပါ။

ကျေးရွာတွင် အမျိုးသား/ အမျိုးသမီးများသည် သာမန်အားဖြင့် ပညာရေးနှင့် အခြားနယ်ပယ်များတွင် အခွင့်အရေးတူညီစွာ ရရှိသည်ဟု ယေဘုယျပြောနိုင်ပါသည်။ ပညာရေးနှင့်ဆိုင်သောကိန်းဂဏာန်းများတွင် မူလတန်းအဆင့်၌ မိန်းကလေးအရေအတွက်သည် ယောကျားလေးအရေအတွက်ထက်နည်းထက်နည်းလေးအရေအတွက်သည် ယောကျားလေးအရေ အတွက်ထက်

နည်းသည်။ သို့သော် ကျေးရွာတွင် နေ့တွက်လုပ်အားခများမှာ အမျိုးသားများက ပိုရ ကြသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများတွင်မူ အမျိုးသမီးပါဝင်မှုတို့မှာ အလွန်လျော့နည်းလျက်ရှိ သည်။ ကျား-မတန်းတူညီမျှမှုနှင့် ပတ်သက်၍ အသိပညာပေးခြင်းများမြင့်တင်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း ဖြင့် ကျား-မတန်းတူညီမျှမှု ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့အတွက် ပိုမိုအထောက်အပံ့ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။

၄။ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု

ကျေးရွာတွင် လူမှုရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၆ဖွဲ့၊ လျှပ်စစ်မီးလင်းရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၁ဖွဲ့၊ ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၂ဖွဲ့ရှိပါသည်။ ယင်းအဖွဲ့အများအနက်ပြင်ပမှ အဖွဲ့အစည်းပေးသော လူမှုရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့ဖြစ်သည့် အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့မှာ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှု အားနည်းသည်။ ကျေးရွာရှိ အဆိုပါအဖွဲ့အစည်းများမှာ တစ်ဖွဲ့နှင့် တစ်ဖွဲ့ကြားချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှု အဖွဲ့အစည်း ဆိုင်ရာ သဘောတရားတို့နှင့် ပတ်သက်၍ အားနည်းကြပြီး အဖွဲ့အစည်းများ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင် ရေးသင်တန်းများ ရရှိနိုင်ပါက ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်လာနိုင်ပါ သည်။

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

ကျေးရွာတွင် စပါးကိုသာ အဓိကထား၍ စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ မိုးစပါးစိုက်ဧက၃၈၀ဧက ရှိသည်။ မိုးစပါး၊ ပျမ်းမျှအထွက်နှုန်းမှာ ၈၀တင်းထွက်ရှိပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိနိုင်ကြပြီး စိုက်ပျိုးရေးပစ္စည်းကုမ္ပဏီ များမှလည်း တောင်သူများအတွက် ဝန်ဆောင်မှုများပေးသည်။ တောင်သူအများစုသည် လယ်ယာ လုပ်ငန်းခွင်အတွက် အလုပ်သမားမလုံလောက်မှုပြဿနာကို ရင်ဆိုင်ရတတ်ပြီး လုပ်အားခပိုမိုပေး မှ အလုပ်သမားများကို ငှားရမ်းရနိုင်ကြကာ ကုန်ကျစရိတ်မြင့်မားရမည်။ တချို့တောင်သူများမှာ အလုပ်သမားရှားပါးမှုနှင့် ကုန်ကျစရိတ်မြင့်တက်မှုတို့ကို ကျော်လွှားနိုင်ရန် စပါးစိုက်ရာတွင် ကြဲပက် စနစ်ကို သုံးကြသည်။ တောင်သူများသည် တစ်ခါတစ်ရံတွင် မိုးရွာသွန်းမှု မညီမျှမှုရင်ဆိုင်ရတတ် သည်။

ကျေးရွာတွင် ဝက်မွေးမြူသူ အိမ်ထောင်စုဦးရေမှာ တစ်ရွာလုံး၏ %ဝန်းကျင်သာရှိပြီး ဒေသမှ ဝက်မျိုးများကို မွေးမြူကြသည်။ ဒေသကြက်မွေးသည့် အိမ်ထောင်သည် နည်းပါးလှသဖြင့် တစ်ရွာလုံး၏ သာရှိသည်။ ရာသီအလိုက်ဖြစ်ပွားတတ်သော တိရိစ္ဆာန်ရောဂါများ အထူးသဖြင့် ကြက်လည်လိမ်ရောညဂါသည် အဖြစ်များပြီး ရောဂါကြောင့် သေဆုံးပျက်စီးမှုများတိုးတက်သည်။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုကို မြို့နယ်မွေးမြူရေးဦးစီးဌာနမှ ရရှိနိုင်သော်လည်း ဝန်ထမ်းမလုံလောက်မှု ကြောင့် လွှမ်းခြုံဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှုအားနည်းသည်။ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းပိုင်ဆိုင်ရာ အဟန့်အတား များအနေဖြင့် ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများက မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း တည်ထောင်တိုးချဲ့ဆောင်ရွက် ရန် ချေးငွေတို့ အလွယ်တကူမရရှိနိုင်ကြချေ။ ရွာထဲမှ ငွေချေးသူများထံမှ ချေးငှားလျှင်လည်း အတိုး နှုန်းမှာ မြင့်မားတတ်သည်။ ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရန် ရေမြေနေရာ အဆင်မပြေသောကြောင့် ငါးမွေး မြူလုပ်ငန်းများ မရှိပါ။

(ဂ)စိုက်ပျိုးရေးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းကုန်ထုန်လုပ်ငန်းမရှိပါ။ အခြားသောဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများမှာ နေ့စား လုပ်ငန်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ဆောင်ရေး၊ ဝန်ဆောင်မှုများ၊ ဈေးရောင်း၊ အစိုးရဝန်ထမ်းလုပ်ငန်းတို့ ဖြစ်ကြသည်။ အခြားလုပ်ငန်းအများစုမှာ ရာသီဥတုနှင့် အမျိုးအစားအလိုက်တွက်ခြေကိုက်မှု အနည်းအပါးမှ အသင့်အတင့်အနေအထားတွင်ရှိသည်။ လက်လုပ်လက်စားများမှာ စိုက်ပျိုးရာသီ များတွင်သာ အလုပ်အကိုင်များပြီး ကျန်အချိန်များတွင် အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေမမှန်ခြင်းကြောင့် တွက်ခြေကိုက်မှု နည်းပါးသည်။

ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောလူဦးရေများပြားပြီး ထို့အခြေအနေမှာ ကျေးရွာ၏ အလား အလာကောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ မြို့ပေါ်တွင် သက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းအချို့ကို ဝန်ဆောင်မှု ပေးနိုင်သော လုပ်ငန်းများရှိသည်။ အပ်ချုပ်၊ ဇာထိုး၊ ပန်းထိုး၊ ဆံပင်အလှပြင်၊ မုန့်လုပ်နည်း၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်ပြင်၊ မိုဘိုင်းဖုန်းပြင်၊ ကားမောင်း၊ ဝပ်လျှော့စသည်တို့သည် အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းသင်တန်းဖြစ်ကြသော်လည်း ရွာသားအများစုသည် အဆိုပါသင်တန်းများနှင့် အထိအတွေ့ နည်းပါးကြသည်။ လုပ်ငန်းခွင်သုံးပညာအရည်အချင်းပိုင်းတွင်လည်း အနည်းငယ်နိမ့်ကျပြီး သင်တန်းစရိတ်အကုန်အကျခံရန်နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်လည်း မတတ်နိုင်ကြချေ။ ငွေကြေး အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စုအချို့သာ အပ်ချုပ်၊ စက်ပြင်စသော သင်တန်းများသို့ အခကြေးငွေ အကုန်အကျခံကာပို့လွှတ်သင်ကြားကြသည်။

(ဃ) သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်နှင့်သယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှု

တောင်သူများအနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ့်နှင်းရေးစနစ်အစား ဓာတုပိုးသတ်ဆေးများကိုသာ အသုံးပြုမှုများပြားသည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်း ပလက်စတစ်အိတ်ခွံ၊ ဗူးခွံများကို စနစ်တကျ မစွန့်ပစ်ကြသဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများဖြင့် တင်ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။

ကုန်းတွင်းဒေသဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်း မုန်တိုင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကင်းဝေးသည်။ သို့သော် အခါအားလျှော်စွာ ကျရောက်တတ်သော သဘာဝအန္တရာယ်တစ်ရပ်အနေဖြင့် ရှိနေဆဲဖြစ်ပါ သည်။

(င) ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

ကျေးရွာမှ တောင်သူများသည် မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်မှ ထုတ်ချေးသောချေးငွေကို တစ်နှစ်အတိုးနှုန်း၅ကျပ်တိုး ၁ဧက ၁၀၀၀၀၀ကျပ်နှုန်းဖြင့် အများဆုံး၁၀ဧကအတွက် ချေးယူနိုင်ကြ သည်။ ကျေးရွာတွင် မြန်မာ့ငွေရေးကြေးရေး အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကုမ္ပဏီမှ လာရောက်ဖွဲ့စည်းပေး သော မြန်မာ့ငွေရေးကြေးရေးအဖွဲ့ဖွဲ့စည်းထားပြီး အဖွဲ့ဝင်၄၀ဦးရှိကာ တစ်နှစ်အတိုးနှုန်း ၃၀%ဖြင့် အသင်းဝင်များငွေချေးယူနိုင်ကြသည်။ အဖွဲ့တွင် ချေးငွေကို ၁၀လအထိချေးယူနိုင်ပြီး စည်းကမ်း ပိုင်းတွင် တင်းကျပ်ထားသည်။ အချို့အိမ်ထောင်စုများမှာ ရွာထဲမှ ငွေတိုးချေးစားသူများထံမှ တစ်နှစ်အတိုးနှုန်း၃၆%မှ ၆၀%ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မိတ်ဆွေ၊ မိသားစုများထံမှ တစ်နှစ်အတိုးနှုန်း ခန့်လည်းကောင်း ချေးယူနိုင်ကြသေးသည်။ ကျေးရွာတွင် သမဝါယမအသင်းအဖွဲ့စည်းထားခြင်း မရှိသေးပါ။

ကျေးရွာသားအများစုသည် ချေးငွေကို အကြောင်းအရင်းမျိုးစုံ(ရိက္ခာ၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး)တို့အတွက် အထူးသဖြင့် စားနပ်ရိက္ခာအတွက် ချေးယူကြပြီး ကျေးရွာတွင် ချေးငွေလိုအပ်

ချက်များပြားကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ကျေးရွာအတွင်းအကြွေးထားရှိမှု အနေအထားကို လေ့လာဆန်းစစ်ချက်အရ ပါဝင်သော ဆင်းရဲနှင့် အလွန်ဆင်းရဲအိမ်ထောင်စုများအားလုံးသည် အကြွေးယူကြပြီး အကြွေး၅၀၀၀၀မှ ၁၀၀၀၀၀ကျပ်အထိ ချေးယူထားကြောင့် တွေ့ရှိရသည်။ ထိုအိမ်ထောင်စုများ၏ ၉၇%သည် အကြွေးငွေ ၅၀၀၀၀၀အောက်ချေးယူပြီး ၃%သည် ၅၀၀၀၀၀အထက် ချေးယူထားကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

ကျေးရွာတွင် မူလတန်းအရွယ်ရှိ သွပ်မိုး၊ ပျဉ်ထောင်ကျောင်းဆောင်တွင် သင်ကြားပေးသည်။ ရွာသားအားလုံးမှာ ရေးတတ်ဖတ်တတ်ကြပြီး လူဦးရေ၏ မှာ ဘုန်းကြီးကျောင်းပညာရေးကိုရရှိထားကြသည်။ မူလတန်းအောင် ရာခိုင်နှုန်းလည်း မြင့်မားသည်။ ကျောင်းတွင် ပရိဘောဂတို့လုံလောက်ပြီး မူလတန်းပြဆရာ/မ ဦးတို့ရှိကြသည်။ ကျောင်းတွင် တပည့်ဆရာအချိုးသည် မူလတန်းတွင် ၃၀ရှိသဖြင့် ကျောင်းဆရာ/ မအင်အားလုံလောက်မှုရှိသည်။ လွန်ခဲ့သော ကျောင်းဖွင့်ရာသီက မူလတန်းကျောင်းသားများအတွက် ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်များနှင့် လေ့ကျင့်ခန်းစာအုပ်များကို အခမဲ့ ပိုးပေးခဲ့သည်။

ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းမရှိပါ။ ဤကျေးရွာသည် လျှပ်စစ်မီးမရရှိသည်အလျောက် အအေးခန်းဖြင့် သိုလှောင်ရန်လိုအပ်သောဆေးများအတွက် ရေခဲသေတ္တာသုံးပြီး သိုလှောင်မထားနိုင်ပါ။

သောက်ရေအတွက် လက်နှိပ်ရေတုံကင်များတပ်ဆင်သုံးစွဲကြပြီး လုံလောက်မှုရှိသည်။ ချမ်းသာသော အိမ်ထောင်စုများကအိမ်သာတို့ အုတ်ဖြင့် ဆောက်လုပ်ထားကြပြီး ဆင်းရဲသော မိသားစုများက ဝါးရိုင်ပတ်ဖြင့် ဆောက်လုပ်သုံးစွဲကြသည်။ တစ်ရွာလုံးယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်သုံးစွဲသဖြင့် ရေကြောင့် ဆက်စပ်ဖြစ်ပွားသော ရောဂါဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးသည်။ စာသင်ကျောင်းများတွင်လည်း ကျောင်းအိမ်သာမှာစနစ်တကျဆောက်လုပ်ထားပြီး ကျောင်းသား/သူများအတွက် အသုံးပြုရန် လွယ်ကူသည်။

(ဆ)လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

လူငယ်များအတွက် အပန်းဖြေအနားယူနိုင်မည့် အနေအထားသီးသန့်မရှိပေ။ သူတို့သည် ကျေးရွာရှိ လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွစွဥ်ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြပြီး ဘာသာရေးပွဲတော်များတွင်လည်း ရိုးရာအကများဖြင့် တင်ဆက်ပါဝင်ဆင်နွှဲကြသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ဆောင်ရွက်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းသီးသန့်ဖော်ဆောင်ခြင်းမရှိသေးချေ။

(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦး လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး

ကျေးရွာရှိရွာတွင်းလမ်းမှာ မြေထားလမ်းဖြစ်ပြီး ထော်လာဂျီများကို အသုံးပြုမောင်းနှင်ကြသည်။ ရေလမ်းခရီးအသုံးပြုမှုမရှိဘဲ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအတွက် မော်တော်ဆိုင်ကယ်၆၀စီး၊ ထွေလာဂျီ၃စီး၊ စက်ဘီး၁၅စီးတို့ကို အသုံးပြုလျက်ရှိသည်။

ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးကို မရရှိနိုင်သေးပေ။ ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စုအားလုံး၏ ၅၄ခန့်သည် ဆိုလာမီးအသုံးပြုနေကြပြီးဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် အင်တာနက်အသုံးပြုမှုမှာ အသင့်အတင့်မျှသာကောင်းမွန်ပြီး အခြေခံသတင်းအချက်အလက်များအတွက် ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်

သည်။ ကျေးရွာတွင် စာကြည့်တိုက်မရှိပါ။ ရွာသားများသည် သတင်းစာ၊ ဂျာနယ်တို့ကိုလည်း ဝယ်ယူဖတ်ရှုကြပြီး တစ်ရွာလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် တယ်လီဖုန်းနှင့် သတင်းဆက်သွယ်ရေးမှာ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုများ နည်းပါးခြင်း၊ ငြိမ်းချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ သို့သော် ရွာသားများသည် တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို အသုံးပြုနိုင်ကြပြီး လိုအပ်သော သတင်းအရင်းအမြစ်များအတွက် လိုအပ်သလိုဆက်သွယ်ရရှိနိုင်သည်။ အာမခံစနစ်ကို ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သော်လည်း ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ထားသူမရှိသလောက်ပင်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင်သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေး အစီအစဉ်သီးသန့် ရေးဆွဲထားခြင်းမရှိပါ။ ရွာသားများသည် ရဲစခန်းသို့ အလွယ်တကူ ချိတ်ထားခြင်းမရှိပါ။ ရွာသားများသည် ရဲစခန်းသို့ အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင်ပြီး ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုဖြစ်ပွားခြင်း နည်းပါးသည်။

၅။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေများ

ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးမရရှိသေးသဖြင့် ကျောင်းသား/ကျောင်းသူများအတွက် စာဖတ်ချိန် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေခြင်းစသော လူနေမှုအဆင့်အတန်းမြင့်မားလာရေးအတွက် အထောက်အကူပြုနေသည်။

လူငယ်ပညာတတ်များရှိပြီး လူဦးရေအားလုံး၏ မှာ အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်များဖြစ်ကြသည်။ ဘွဲ့ရအရေအတွက် အသင့်အတင့်ရှိပြီး ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းများကို လူငယ်များကို လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်းဖြင့် လူသားအရင်းအမြစ်များကို တိုးတတ်ကောင်းမွန်စေပါသည်။ ကျေးရွာလူထု၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ကောင်းမွန်ပြီး ကျန်းမာရေးပံ့ပိုးပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများလည်း အလွယ်တကူလက်လှမ်းမီနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာသားများအနေဖြင့် စိုးရိမ်ရသော ဆေးဝါးထုသလိုအတွက်လည်း မိုးညှင်းပြည်သူ့ဆေးရုံသို့သွားရောက်ပြီး ဆေးကုသမှုများ ခံယူနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် စာသင်ကျောင်းနှင့် ပံ့ပိုးပစ္စည်းများမှာ လက်ရှိပညာရေးအနေအထားအတွက် ကောင်းသောအဆင့်တွင်ရှိနေကြသည်။

သဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင် လယ်မြေများသည် မြေပြန့်ဖြစ်ပြီး မြေဆီသြဇာ အတော်အသင့် ကောင်းမွန်သည်။ တောင်သူများသည်လည်း လယ်ယာထွက်ကုန်များကို အလွယ်တကူ သယ်ယူပို့ ဆောင်ပေးနိုင်သည်။ မိုးရွာသွန်းမှုမှာ စပါးနှင့် ဆောင်းသီးနှံများ စိုက်ပျိုးရန် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသည်။ ကျေးရွာသည် ရွာကားလမ်းသို့ဒမိုင်ဖြင့် သွားလာရန်ပါသည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ကောင်းမွန်သဖြင့် ကျေးရွာတွင် ကုန်များကို အချိန်မီတင်ပို့ရောင်းချနိုင်သည်။

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးပြီးတည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ ကျေးရွာတွင် မိုဘိုင်းဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို ဈေးကွက်

နှင့် အခြားလူမှုဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများအတွက် လက်လှမ်းမီအသုံးပြုမှုမှာ အသင့်အတင့်မျှ ကောင်းမွန်ပြီးအခြား သတင်းအချက်အလက်များအတွက် ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သည်။

၆။ ပန်းတိုင်နှင့် မဟာဗျူဟာ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှအဖွဲ့နှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီး လာမည့်ငါးနှစ်တာကာလအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်ထားပါသည်။

က.၁) ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထုသည် ကုန်ထုတ်မြင့်တင်ခြင်း မျိုးသန့်များ စိုက်ပျိုးပြီးဝင်ငွေပိုရရှိရန်နှင့် နည်းပညာများတိုးတက်အောင် ပညာပေးလုပ်ငန်းမျိုးကို ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။

က.၂) ကျေးရွာလူထုသည် ပညာတတ်ဖြစ်ကြပြီး ပညာရည် ပြည့်ဝသောလူသားအရင်းအမြစ်များ ဖြစ်လာစေရမည်။

(ခ) အကောင်အထည်ဖော်နည်းဗျူဟာ

ကျွန်ုပ်တို့သည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် အောက်ပါအတိုင်း အကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားကြပါသည်။

ခ.၁) ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေး နည်းပညာပေးပြီး မျိုးသန့်များဖြင့် စိုက်ပျိုးပြီး ထုတ်ကုန်အရည်အအသွေးများမြှင့်တင် စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ အရင်းအနှီးများကိုလည်း သာမန်ပူးပေါင်းကာ ချေးငွေများ ရယူကာ စိုက်ပျိုးရေး မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို ပိုမိုတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။

စိုက်ပျိုးရေး မွေးမြူရေးသင်တန်းများကိုလည်း တက်စေပြီး စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်ကျကျ မွေးမြူကြပြီး ထွက်ကုန်အရည်အသွေးကို မြှင့်တင်စေပါသည်။

စာသင်ကျောင်း၊ အုတ်တံတိုင်းကိုလည်း ကာရံစေပြီး ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများနှင့် ဆရာမတို့ရဲ့ စိတ်ဓာတ်ကို မြှင့်တင်စေပြီး သင်ကြားသင်ယူမှုကိုတိုးတက်မြင့်မားသော စိတ်ဓာတ်ကို ဖြစ်စေပါသည်။ စိတ်ဓာတ်မြှင့်မားလာသည်နဲ့အမျှ ကျောင်းသားများ၏ ပညာရေး၌ တိုးတက်ချင်းစိတ်ဓာတ်များကိုမြှင့်တင်စေရပါမည်။

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာအကြံပေးအဖွဲ့တို့၏ အကြံပြုချက်အရ ပြုစုဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအဆင့်ထိ ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည့်အစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ကြပါမည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း

ဤကျေးရွာတွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်လုပ်ငန်းအား နည်းပညာအထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးပေးမှုသည် အလွန်အရေးပါပါသည်။ အနာဂတ်တွင်လည်း ရေရှည်တည်တံ့မည့် အထောက်အပံ့များကို နိုင်ငံတော် အစိုးရထံမှ ရရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ရပါသည်။ ကျွန်တော်၊ ကျွန်မတို့ကျေးရွာသားများ ကိုယ်တိုင်အားထုတ်လုပ်ကိုင်ရရှိခဲ့မှုများကို ပြန်လည်စီစစ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး

အစီအစဉ်များလည်း သတ်မှတ်ကာလအတိုင်း ပုံမှန်စီစစ်သွားနိုင်ပါသည်။ အရေးကြီးသည့်အချက်မှ ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် ပမာဏပါဝင်သည့် နှစ်ပတ်လည်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် ပြင်ဆင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) စိုက်ပျိုးမြေများထိရောက်စွာ အသုံးချနိုင်ရေး

ကျေးရွာတွင် တောင်သူများအတွက် သီးနှံဖျက်ပိုးကျရောက်ခြင်းသည် အဓိကပြဿနာ တစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ဖျက်ပိုးထိရောက်စွာ နှိမ်နင်းရေးအတွက် နည်းစနစ်ရရှိရေးဆိုလိုအပ်ပါသည်။ ပိုးသတ်ဆေးနှင့် ဓာတ်မြေဩဇာ အသုံးပြုပုံ နည်းပညာများအား တောင်သူတိုင်းသိရှိနားလည်စေရန် ဌာနမှလာရောက် ကွင်းဆင်းကြပ်မတ် ဆောင်ရွက်စေလိုပါသည်။

(ဂ) ငွေရေးကြေးရေးနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်းများ

ဘဏ်လုပ်ငန်းများမှ တောင်သူများအားချေးငွေကို လိုအပ်သည့်အချိန်(မည်သည့်အချိန်မဆို) ထုတ်ချေးပေးစေလိုပါသည်။ အထူးသဖြင့် လယ်သမားများနှင့် အသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် အထိုက်အလျောက်များပြားသည့် ချေးငွေများလိုအပ်ပါသည်။

(ဃ) ကျေးလက်အသေးစား စက်မှုလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာအထောက်အပံ့

ကျေးရွာတွင် အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများဖွံ့ဖြိုးလာနိုင်မည် အလားအလာရှိပြီး အလုပ်အကိုင်နှင့် အမြတ်အစွန်းများ ရရှိရန် အထူးသဖြင့် လူငယ်နှင့် အမျိုးသမီးများအတွက် အခွင့်အလမ်းရှိပါသည်။ ၄င်းတို့တွင် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုနည်းပညာ၊ ဈေးကွက်သတင်းအချက်အလက်များ လက်လှမ်းမီမှုအားနည်းပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာမှာ အသေးစားလုပ်ငန်းများ အတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် လုပ်ငန်းသစ်များ ယခုအခါ အဆင်သင့်မတွေ့ရသေးပါ။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့်လည်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အထောက်အကူပြုအဖွဲ့တစ်ခုထူထောင်ပြီး မြို့နယ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲရေးအောက်တွင် ထားရှိကာ တစ်နှစ်ပတ်လုံးဝန်ဆောင်မှုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့တွင် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်တစ်ချို့နှင့် တိုးချဲ့ပညာပေးရေး ဝန်ထမ်းအချို့ပါဝင်မည်ဖြစ်ပြီး မြို့နယ်ဒေသမှ သည်ကျေးရွာအထိလိုအပ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲမှု အထောက်အကူပြု လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် လုံလောက်သော ရန်ပုံငွေလည်း ရှိရပါမည်။

၈။ စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အချိန်ကာလ

ဗျူဟာဆိုသည်မှာ ချမှတ်ထားသော ပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် အကောင်ထည်ဖော်မည့်နည်းလမ်းဖြစ်သည်။ နည်းလမ်းဆိုသည်မှာ မည်သည့်စီမံချက်များကို မည်သို့အကောင်ထည်ဖော်မည် ဆိုသည့်သဘောပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီမံချက်များသည် ချမှတ်ထားသော ပန်းတိုင်များကိုရောက်ရှိရန် ငါးနှစ်တာစီမံချက်ကာလအတွင်းပါဝင်မည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအကောင် အထည်ဖော်မှု ဆိုင်ရာ အဓိကသော့ချက်များဖြစ်သည်။

(က) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်

ကျေးရွာလူထုက ငါးနှစ်တာစီမံချက်ကာလအတွက် ပြင်ဆင်ပြုစုကြသည့်ကာလက ဖော်ထုတ်ဦးစားပေးတန်းစီခဲ့ကြသည်။ စီမံချက်များသည် မည်သို့မျှပြည့်စုံမှုမရှိပါ။ ဤသည်မှာ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်နှစ်၊ သုံးနှစ်ကာလစီမံချက်များအတွက် မျှော်မှန်းရေးဆွဲထားနိုင်ကြသော်လည်း ငါးနှစ်တာ

ကာလတစ်လျှောက်လုံးတွင် နောက်ထပ်ဆောင်ရွက်မည့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ဖော်ထုတ်သွားကြပါမည်။ သို့ပါသောကြောင့် ရေးဆွဲလည်း ဖော်ထုတ်သွားကြပါမည်။ သို့ပါသောကြောင့် ရေးဆွဲထားသည့် ငါးနှစ်တာစီမံချက်သည် ပြင်းထန်သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကဲ့သို့ ထိခိုက်စရာများ မပေါ်ပေါက်ပါက အနည်းနှင့် အများဆိုသလို ပြောင်းလဲမှုမရှိဘဲ နောက်ထပ်တိုးလာမည့် လုပ်ငန်းစီမံချက်များသာ ပါဝင်လာနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ငါးနှစ်တာကာလ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ဗျူဟာမူဘောင်အတွင်း နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ကို ဆောင်ရွက်သွားကြပါသည်။

(ခ) ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ စီမံချက်ကို အုပ်စုခွဲခြားခြင်း

စီမံကိန်းများကိုမည်သည့်ဝန်ကြီးဌာန၊ ဦးစီးဌာနနှင့်သက်ဆိုင်သည်ဟု လုပ်ငန်းကဏ္ဍဆိုင်ရာအရ ခွဲခြားခြင်း (Functional classification)နှင့်စီးပွားရေး အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် အကျိုးသက် ရောက်မှုဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification)ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိသည်။

လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Functional classification)– ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများက ယင်းတို့၏လုပ်ငန်းတာဝန်များအလိုက် ဖော်ထုတ်ထားသော လုပ်ငန်းကဏ္ဍအပိုင်းအခြားများကို သိရှိစေနိုင်သည်။

ရင်းနှီးမြှပ်နှံမှုအမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification) တွင်

- သာမန်အသုံးစရိတ်
- ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊
- စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးအသုံးစရိတ်
- လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့ တို့ ပါဝင်သည်။

(ဂ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

စီမံချက်များအလိုက် ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ဇယားဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။ ကျေးရွာ လူထုသည် နှစ်သက်ရာအမှတ်ပေးအဆင့်ခွဲခြင်းစနစ် ဖြင့် ရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးတွင် စီမံချက်များ ဦးစားပေးအစီအစဉ်ကို ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် အခြားအေဂျင်စီများထံမှ နည်းပညာ အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစည်းအဝေးတွင် သဘောတူသတ်မှတ်ထားသော ဦးစားပေးစီမံချက်လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းကို ကျေးရွာလူထုက ဦးဆောင်အကောင်အထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းအောင်မြင့်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာ ကျေးရွာတွင် တာဝန်ရှိပါသည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းတွင်ပါဝင်သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကိုအထိရောက်ဆုံးအကောင်အထည်ဖော်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏တာဝန် ဖြစ်ပါသည်။ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့သည်ပေါင်းဟပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးအားတာဝန်များ ခွဲဝေအပ်နှင်း၍သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန်ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေးအရည်အသွေး ကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(ခ)ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအဖွဲ့များက ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်သော်လည်း အခြားသော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်းရှာဖွေဆက်သွယ်ပူးပေါင်းရန်လိုပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သော အကူအညီများရယူ ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာ အသင်းသည် မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှု အရည်အသွေးတိုးတက်ရေး ဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းက အထောက်အကူပြုလမ်းအဆင့်မြှင့်တင်ရန် မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာ ဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အကူအညီများ ရယူရပါ မည်။

(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိတ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစား ဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုလည်း တွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင်မှုမှာ အမှန်ပင်လိုအပ်ပါမည်။

-ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များ

-စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစနစ်စသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့များ (နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖော်ပြထားသော သတ်သတ်မှတ်မှတ် ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံကြီးကြပ်ရန် တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့က တာဝန်ပေးထားသော အဖွဲ့ခွဲ၏ တာဝန်သာဖြစ်သည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကျေးရွာ

ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့သည် တာဝန်ပေးထားသော အဖွဲ့ခွဲကို ဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

(ဃ) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ လည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေး အစီအစဉ်များ ထားရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက် ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေထောက်ခံခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ်ဖြတ်သန်းသွားလာ သယ်ယူမည့် ပစ္စည်းများ၏ ပမာဏကို ကန့်သတ်ခြင်း ကဲ့သို့သော စည်းကမ်းများ သတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့ခွဲအား တာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်းစသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းအား စဉ်ဆက်မပြတ် လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်း အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တိုးတက်မှု အခြေအနေများအား စနစ်တကျ ကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အဓိကနည်း၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသော နည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာ ရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကို ပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း အကောင်အထည်ဖော်သောနည်းလမ်းကို လက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့် အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ကြီးကြပ်စစ်ဆေး သုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာ အတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သောအဖွဲ့အစည်း စနစ် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ တည်ဆောက်ပါမည်။

(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း(Momitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၏ လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ တိုးတက်မှုနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှုတို့ကို စနစ်တကျကြီးကြပ် စစ်ဆေးပါမည်။ ၎င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃)လပတ်အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့၏ စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသော အဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးတို့က မိမိတို့တာဝန်ကျရာ ကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေးသုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦးသတင်းအချက်အလက်များ ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များသည် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုကို တိုင်းတာမည့် အညွှန်းကိန်းများဖြစ်ပါမည်။ (၃)လပတန်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် အဖွဲ့နှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၎င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေး တွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာကို ရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံ တင်ပြပါမည်။ ဆက်လက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့မှ ဦးဆောင်ပါမည်။ (၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှု အစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(၁) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု

-စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ လုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်း အတာ

-အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်ခဲ အဟန့်အတားများနှင့် ပြု ပြင်သင့်သော အဆိုပြုချက်များ

-ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် စီမံကိန်းများ

(၂) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု

-ငွေသားနှင့် ငွေသားမဟုတ်သော အရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များ စုစည်းပြီးစီးမှု (မူလလျာထားချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍)

-(၃)လပတ်ကုန်တွင်ရှိသော ငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်

-ငွေသားနှင့် ငွေသားမဟုတ်သော အရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများ ပြဿနာများ

-ငွေကြေးစုဆောင်းပြင်ဆင်မှု တိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့သည်(၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာအနှစ်ချုပ်ကို ပြုစုပြင်ဆင်ပြီးသက်ဆိုင်ရာ ကျေးရွာအုပ်စုဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည့် စာမျက်နှာ၂-၃မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကို အဓိကထား ဖော်ပြပါမည်။ ၎င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှာမှုများ၊ ကျေးရွာသူ/သားများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သောအကူအညီ အထောက်အပံ့များ စသည့်တို့ပါဝင်ပါမည်။

(ခ)နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလနှစ် တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ်အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ဆောင်ရွက်သော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှု အခြေအနေများကို အောက်ပါအဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာက ဖိတ်ကြားအသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်းဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

ဖိတ်ကြားမည့်အဖွဲ့အစည်းများမှာ-

ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် အခြားသက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်ငွေသူများ၊ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ)၊ သတင်းမီဒီယာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ စသည့်တို့ဖြစ်ပါသည်။ နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဆက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင် သက်ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များရယူနိုင်သော အခွင့်အလမ်းကိုလည်း ရရှိပါမည်။ ဤအကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို ပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာအကူအညီ

ယခုကဲ့သို့ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် စီမံဆောင်ရွက်စဉ် အစကနဦးကာလတွင် အချိန်ပိုင်းအလိုက် လေ့လာစောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်းဆိုင်ရာကဲ့သို့ နည်းပညာအကူအညီများကို မြို့နယ်အဖွဲ့အစည်းများထံမှ လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။

ဦးစားပေးစီမံချက်များ

ကဏ္ဍ/ကဏ္ဍခွဲ	စီမံချက်	ရမှတ်ပေါင်း	ဦးစားပေးအဆင့်	ဖော်ပြချက်	မှတ်ချက်
၁။ လမ်း၊ တံတား၊ လျှပ်စစ်					
	ကျေးရွာတွင်းလမ်းခင်းရန်နှင့် ပြည်ထောင်စုလမ်းမကြီးအဆင့်မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရန်	၁၀၀	၁	မိုးညှင်းမြို့မှ ဟိုပင်–အင်းတော်ကြီးသွားကားလမ်းသည် ကတ္တရာလမ်းဖြစ်ပြီး ရွာ၏ အနောက်ဘက်တွင်ရှိသည်။ ကျေးရွာ၏ ရွာတွင်းသွားလမ်းမှာ မြေနီလမ်း၊ ကျောက်တောင်များပေါ်တွင် ဖောက်လုပ်ထားသောကြောင့် ကျောက်လမ်းဟုခေါ်ဆိုနိုင်သော်လည်း မိုးတွင်းကာလတွင် ရေတိုက်စားမှုကြောင့် အပျက်အစီးများကို တွေ့ရပါသည်။ ကိုယ်ထူကိုယ်ထလုပ်အားဒါနများဖြင့် ပြုပြင်ပါသော်လည်း ရာသီဥတုဒဏ်ကို မကျော်လွှန်နိုင်ပါ။ သို့ပါ၍ နည်းပညာများ၊ ငွေကြေးအင်အားတို့ဖြင့် ပြုပြင်တည်ဆောက်မည်ဆိုလျှင် ရပ်ရွာပြည်သူလူထုအတွက် သွားလာရေးတွင် လွယ်ကူချောမွေ့လာနိုင်ခြင်း။	
၂။ ပညာရေး					
	ကျေးရွာ၏ပညာရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်	၉၈	၂	ကျေးရွာတွင် မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်းကို အလျား၂၁၂ပေ၊ အနံ ၃၀ပေ၊ အမြင့်၂၂ပေရှိသော နှစ်ထပ်ကျောင်း သွပ်မိုးအုပ်နံရံကာ ကျောင်းဆောင်နှင့် ပညာသင်ကြားနေပြီး ယခုပညာသင်နှစ် ၂၀၁၇မေလတွင် အ.ထ.က(ခွဲ)အဆင့် ထပ်မံရရှိလာသောကြောင့် ရှေ့အလားအလာတွင် ကျောင်းသားဦးရေတိုးများလာပါသဖြင့် ကျောင်းဆောင်သစ် လိုအပ်နေသည်မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ရွာသားအားလုံးနီးပါးမှာ ရေးတတ်ဖတ်တတ်ကြပြီး လူဦးရေ၅%	

				မှာ ဘုန်းကြီးကျောင်းပညာရေးကို ရရှိထားကြသည်။ ကျောင်းတွင် မူပြဆရာ၅ဦး၊ လယ်ပြဆရာ၁၁ဦးနှင့် ထက်ပြဆရာ၅ဦးရှိကြသည်။ ဆရာ/မအချို့နှင့် တပည့်အချို့မှာ မညီမျှသဖြင့် ကျောင်းဆရာ/မလုံလောက်စွာ မရှိခြင်း။	
၃။ ရပ်မိရပ်ဖ					
	ကျေးရွာအတွက် သုံးရေအဆင်ပြေရန်	၉၅	၃	သုံးရေများအတွက် ကျေးရွာပြည်သူများမှာ အင်းရေကို ရေမော်တာတင်၍ အသုံးပြုကြပါသည်။ တောင်ကုန်းပေါ်၌ရှိသော အိမ်ခြေအတွက် သုံးရေရရှိရန် အခက်အခဲရှိသော်လည်း မြေနိမ့်ပိုင်းများတွင်သာ ရေတွင်းရေသုံးနိုင်ပြီး ကုန်းမြင့်နေအိမ်များအတွက် ရေကန်တည်ပြီး ဖြန့်ဝေသော စနစ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရွာတန်းရှည်ဖြစ်၍ ရေပိုက်လိုင်းများ သွယ်တန်းအသုံးပြုမှု လွယ်ကူခြင်းကြောင့် ငွေကြေးရင်းနှီးမှုနှင့် နည်းပညာများ လိုအပ်ခြင်း။	
၄။ ရပ်မိရပ်ဖ					
	နေအိမ်များသို့ ချဲ့နိုင်စေရန်	၆၀	၄	ရွာ၏ အရှေ့ဘက်ခြမ်းတွင် အင်းတော်ကြီးအိုင်နှင့် အနောက်ဘက်တွက် သစ်တောပိုင်းမြေများရှိနေပါသဖြင့် ရွာ၏နေအိမ်နှင့်မြေယာများ တိုးချဲ့မှုမှာ အခက်အခဲများရှိနေပါသည်။	

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

အောက်ပါဇယားတွင် လုပ်ငန်းစတင်ရန်၊ ပြီးဆုံးရန် ခန့်မှန်းဖော်ပြထားသည့်ဦးစားပေးစီမံချက်များ၏ အချိန်ဇယားကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအစီအစဉ်ကို နှစ်အလိုက် လိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပြီး နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင်လည်း ထည့်သွင်းပေးမည်။

စီမံချက်	အဆင့်	၂၀၁၇	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀	၂၀၂၁
၁။ ကျေးရွာတွင်းလမ်းခင်းရန်	၁	——	——			
၂။ စာသင်ဆောင်နှင့် ဆရာ/မနေအိမ် ရရှိရေး	၂	——	——			
၃။ ရေပေးရေး အဆင်ပြေစေရန်	၃	——	——	——		
၄။ ကျေးရွာပိုင်မြေများ တိုးချဲ့ရေး	၄	——	——	——		
၅။ အလုပ်လက်မဲ့များအတွက် အလုပ်အကိုင်များ စီစဉ်ပေးနိုင်ရန်	၅	——	——	——	——	——
၆။ မူးယစ်ဆေးကင်းစင်စေရန်	၆	——	——	——	——	
၇။ ကျေးရွာအတွက် ကျောက်လမ်း တည်ဆောက်နိုင်ရန်	၇	——	——	——	——	——
၈။ ကျေးရွာအတွင်း တံတားများ တည်ဆောက် နိုင်ရန်	၈	——	——	——	——	——
၉။ ကျေးရွာစာကြည့်တိုက် ဖွင့်လှစ်နိုင်ရေး	၉	——	——	——	——	
၁၀။ မီးအန္တရာယ် ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်ရန်	၁၀	——	——	——	——	
၁၁။ ကျွဲနွားရောဂါကာကွယ်ပေးနိုင်ရန်	၁၁	——	——	——	——	——

၉။ ဘတ်ဂျတ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်

အောက်ပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားသောစီမံချက်အလိုက် ဘတ်ဂျက်ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်း နမူနာ(indicative)အဖြစ် ကိုးကားရန်သာ ဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ် လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက် ပမာဏတွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မီတီသည် တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်လုပ်ငန်းရှင်များထံမှ ဘတ်ဂျတ် အပါအဝင် စီမံချက်ပြုစုရေးဆွဲရေး အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဖော်ပြထားသော ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသား မဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှုများကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ (ငွေသားမဟုတ်သောထည့်ဝင်မှု၊ ဥပမာ လုပ်အား၊သဲ၊ကျောက်၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊အချိန် စသည်)

စီမံချက်ဘတ်ဂျတ်

စဉ်	စီမံချက်	ရန်ပုံငွေ (သိန်း)	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(ကျပ်)		
			သာမန်အသုံး	ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်	လူသားချင်းစာနာမှု

			စရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်	စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး	ဆိုင်ရာထောက်ပံ့မှု
၁	ကျေးရွာအတွင်းလမ်း သွားလာမှုအဆင်ပြေရေး			√		
၂	စာသင်ကျောင်းနှင့် ဆရာ/မ နေအိမ်ရရှိရေး			√		
၃	ရေပေးဝေရေး အဆင်ပြေစေရန်			√		
၄	ကျေးရွာပိုင်မြေများ တိုးချဲ့စေရေး			√		
၅	အလုပ်လက်မဲ့များအတွက် အလုပ်အကိုင်များ စီစဉ်ပေးနိုင်ရန်				√	
၆	မူးယစ်ကင်းစင်စေရန်					√
၇	ကျေးရွာတွင်း ကျောက်ချောလမ်းတည်ဆောက်နိုင်ရန်			√		
၈	ကျေးရွာအတွင်း တံတားတည်ဆောက်နိုင်ရန်			√		
၉	ကျေးရွာစာကြည့်တိုက်ဖွင့်လှစ်နိုင်ရန်			√		
၁၀	မီးအန္တရာယ်အတွက် ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်ရေး				√	
၁၁	ကျွဲ၊ နွားရောဂါကာကွယ်ပေးနိုင်ရေး				√	

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုကျေးရွာလူထုကဦးဆောင်အကောင်ထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့်လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာကျေးရွာတွင်တာဝန်ရှိပါသည်။

(၁၀-၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကိုအထိရောက် ဆုံးအကောင်အထည်ဖော်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏တာဝန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးအား တာဝန်များခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည်ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေးအရည်အသွေးကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာလယ်ယာကုန်ထုတ်လမ်းအဆင့်မြှင့်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၁၀-၂) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များကဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်းအခြား သော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်း ရှာဖွေဆက်သွယ် ပူးပေါင်းရန်လိုပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သောအကူအညီများရယူဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှု အရည်အသွေးတိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းကလည်း လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအထောက် အကူပြုလမ်းအဆင့်မြှင့်တင်ရန်**ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန**၊ မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အကူအညီများရယူရပါမည်။

(၁၀-၃) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိပ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုလည်းတွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင်မှုမှာအမှန်ပင် လိုအပ်ပါမည်။

- ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များ
- စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အဖွဲ့များ(နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း များ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်များ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများကစီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖော်ပြထားသောသတ်သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီးလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံကြီးကြပ်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီကတာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် တာဝန်ပေးထားသောကော်မတီကိုဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၀.၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေးအစီအစဉ်များထားရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက်ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ်ဖြတ်သန်းသွားလာသယ်ယူမည့် ပစ္စည်းများ၏ပမာဏကို ကန့်သတ်ခြင်းကဲ့သို့သောစည်းကမ်းများသတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ၊ အဖွဲ့အားတာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားပြုပြင် ထိန်းသိမ်းရေး အတွက် လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်းစသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းအားစဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တိုးတက်မှု အခြေအနေ များအား စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာ ရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကိုပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင် ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည် ဖော်သောနည်းလမ်းကိုလက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများ ကိုကြီးကြပ်စစ်ဆေးသုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိအဖွဲ့အစည်းများ ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာ အတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော အဖွဲ့အစည်းစနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်ငန်းများတည်ဆောက်ပါမည်။

(၁၁-၁) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း(Monitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်; ဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(financial progress) တို့ကိုစနစ်တကျ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးပါမည်။ ၄င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃)လပတ် အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းလုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသောအဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီး တို့က မိမိတို့ တာဝန်ကျရာကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေးသုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦးသတင်းအချက် အလက်များ (Baseline) ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များပေါ် မူတည်၍ တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာသည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)ကိုတည်ဆောက်ရ ပါမည်။ (၃)လပတ် ကုန်ဆုံးချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၄င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှု အစီ ရင်ခံစာ(monitoring report)ကိုရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီမှ ဦးဆောင်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကြီးကြပ် စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Physical progress)

- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများလုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာ

- အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်အခဲအဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သော အဆိုပြုချက်များ၊
- ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်စီမံကိန်းများ၊

(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Financial progress)

- ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များစုစည်းပြီးစီးမှု (မူလလျာထားချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍)၊
- (၃)လပတ်ကုန်တွင်ရှိသောငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊
- ငွေသားနှင့် ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများ၊ပြဿနာများ၊
- ငွေကြေးစုဆောင်းပြင်ဆင်မှုတိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် (၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်ကို ပြုစုပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စုဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံ ပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ ၊ ၃ မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကို အဓိကထားဖော်ပြပါမည်။ ၎င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားမ ယင်းအခြေခံ သတင်းအချက်အလက်များပေါ်မူတည်၍ တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာသည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)ကို တည်ဆောက်ရ ပါမည်။

(၁၁-၂) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလနှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံ ရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ် အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်ုတို့ ဆောင်ရွက်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာက ဖိတ်ကြားအသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်းဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့်အဖွဲ့အစည်းများမှာ-

- ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်အခြားသက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ)၊ သတင်းမီဒီယာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ အစည်းများ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင် သက်ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များရယူနိုင်သောအခွင့်အလမ်းကိုလည်းရရှိပါမည်။ ဤအကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ ၁

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုဇယားများ

(၁) ကျေးရွာလူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

(၁.၁) လူဦးရေနှင့်လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ဇယား (၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

အသက်အုပ်စု		ကျား	မ	စုစုပေါင်း	စုစုပေါင်း၏%
၁ နှစ်အောက်	နို့စို့အရွယ်	၄	၅	**၉**	၅.၈၅%
၁ နှစ်မှ ၅နှစ်အောက်	၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်	၁၈	၁၅	**၃၃**	၂၁.၄၅%
၅ နှစ်မှ ၉နှစ်အထိ	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်	၂၃	၁၆	**၃၉**	၂၅.၃၅%
၉ နှစ်အထက်မှ ၁၄နှစ် အထိ	အလယ်တန်းကျောင်းသား အရွယ်	၃၀	၃၄	**၆၄**	၄၁.၆%
၁၄ နှစ်အထက်မှ ၆၀နှစ် အထိ	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်	၁၀၀	၁၁၇	**၂၂၇**	၁၄၇.၅၅%
၆၀ နှစ်နှင့် အထက်	သက်ကြီးရွယ်ကြီး	၅	၁၅	**၂၀**	၁၃%
စုစုပေါင်း လူဦးရေ -၃၂၉		**၁၉၀**	**၂၀၂**	**၃၉၂**	**၁၀၀%**
စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု - ၆၅		**တစ်အိမ်ထောင်ရှိ ပျမ်းမျှဦးရေ - ၅.၅ဦး**			

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ၁နှစ်အောက်နှင့် နို့စို့အရွယ်ကျား၄ဦး မ၅ဦး စုစုပေါင်း၉ဦး ၅.၈၅%တွေ့ရှိပါသည်။ ၁နှစ်၅နှစ်အောက် ကလေးငယ်ကျား၁၈ဦး မ၁၅ဦး စုစုပေါင်း၃၃ဦး ၂၁.၄၅%တွေ့ရှိပါသည်။ ၅နှစ်၉နှစ်အထိ မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်ကျား၂၃ဦး မ၁၆ဦး စုစုပေါင်း၃၉ဦး ၂၅.၃၅% တွေ့ရှိပါသည်။ ၉နှစ်အထက်မှ ၁၄နှစ်အထိ အလယ်တန်းကျောင်းသားအရွယ်ကျား၃၀ဦး မ၃၄ဦး စုစုပေါင်း၆၄ဦး ၄၁.၆% တွေ့ရှိပါသည်။ ၁၄နှစ်အထက်မှ ၆၀နှစ်အထိ အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ် ကျား၁၀၀ဦး မ၁၁၇ဦး စုစုပေါင်း၂၂၇ဦး ၁၄၇.၅၅%တွေ့ရှိပါသည်။ ၆၀နှစ်နှင့်အထက် သက်ကြီးရွယ်ကြီး ကျား၅ဦး မ၁၅ဦး စုစုပေါင်း၂၀ဦး ၁၃%တွေ့ရှိပါသည်။ ၈၁

(၁.၂) အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အင်အား

(၁.၂.၁) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား (၂) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထော င်စု	%	မိသားစု ဝင်လုပ် အား		
၁	**စိုက်ပျိုးရေး (သီးနှံ ထုတ်လုပ်ရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၃၈		၃၀	၁၀	

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ အငှား ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၂				သူရင်းငှါးလုပ်ခြင်း
၂	**တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၃	**ငါးဖမ်း လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁၂		၅		
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၄	**သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				၅	ကျောက်တူး၊ ရွှေတူး
၅	**ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၆	**လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၇	**ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				၁၀	လက်သမား၁၀ဦး
၈	**ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
၉	**ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၀	**လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၁	**ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၂	**ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၃	**ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ် နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၄	**အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ် ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၅	**ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၆	**ပညာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၅				ဆရာမ၅ဦး
၁၇	**ကျန်းမာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ အငှား ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၈	**လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၉	**အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၈				
၂၀	**ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ – UN, INGOs, Companies, etc.,)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
	စုစုပေါင်း	၆၅		၃၅	၂၅	

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၁.၂.၂) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

ဇယား (၃) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
၁	လယ်ယာလုပ်ငန်း	နေ့စား	၆၀၀၀	၅၀၀၀	၅၀၀၀	၄၀၀၀	
၂	တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး	နေ့စား	-	-	-	-	

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
၃	ငါးလုပ်ငန်း – ရေချို/ရေငန် ငါးဖမ်းခြင်း၊ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်လုပ်ငန်း	နေ့စား	၆၀၀၀	၅၀၀၀	၄၅၀၀	၄၀၀၀	
၄	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း	နေ့စား	၆၀၀၀	၅၀၀၀	၅၀၀၀	၄၀၀၀	
၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	နေ့စား	–	–	–	–	
၆	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	နေ့စား	၅၀၀၀	၄၀၀၀	၄၀၀၀	၃၀၀၀	
၇	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	နေ့စား	–	–	–	–	
၈	လက်လီ–လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး	နေ့စား	–	–	–	–	
၉	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)	နေ့စား	–	–	–	–	
၁၀	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း	နေ့စား	–	–	–	–	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက်

(၁) လခစား အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (လစာ ÷ ၂၂.၇၅)

(၂) နာရီတွက်ဖြင့် ရသော အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (တစ်နာရီဝင်ငွေ × ၈)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လယ်ယာလုပ်ငန်းနေ့စားအလုပ်လုပ်ကိုင်ရာတွင် တစ်ရက်လျှင် ကျား၅၀၀၀ကျပ်၊ မ၃၀၀၀ကျပ် အများဆုံးရရှိပြီး အနည်းဆုံး၄၀၀၀ကျပ်၊ ကျားမ၂၅၀၀ကျပ်ရရှိပါသည်။ ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရာတွင် နေ့စားအနေဖြင့် ကျား၅၀၀၀ကျပ်၊ မ၃၀၀၀ကျပ် ရရှိပါသည်။ အခြားလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ခြင်း မရှိပါ။

(၁.၃) သဘာဝ ရင်းမြစ်များ

(၁.၃.၁) စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ

ဇယား (၄) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့	ဆည်ရေရရှိမှု (ရ/မရ/အနည်း အကျဉ်း)	ရေရင်းမြစ် (ရေရရှိသည့်နေရာ/ ရေပေးနိုင်သည့်ဧက)
လယ်မြေ	၃၈၀	သင့်	မရ	မရှိ
ယာမြေ /တောင်ယာ				
ဥယျာဉ်ခြံမြေ	၅၉	သင့်	မရ	မိုးရေကိုသာ အားထားရသည်။
အိမ်ခြံဝင်း စိုက်ခင်း				
နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း				
ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာမြေ				
ကိုင်း/ကျွန်းမြေ				
စားကျက်မြေ				
ပလပ်မြေ				
အခြား				
စုစုပေါင်း	၄၃၉			

ရင်းမြစ် ...(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – လယ်သမားအုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။ရေရှိသည့် နေရာအမျိုးအစား–ဆည်၊ မြစ်ရေတင်၊ စိမ့်စမ်းရေသွယ်၊ မြေအောက်ရေ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လယ်မြေစုစုပေါင်း၃၈၀ဧကနှင့် မြေဆီလွှာ အရည်အသွေးမှာ အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။ ဥယျာဉ်ခြံမြေ ၅၉ဧကရှိပါသည်။ မိုးရေကိုသာ မှီခိုလုပ်ကိုင်ရသော မြေများဖြစ်ပါသည်။

(၁.၃.၂) ဓာတ်သတ္တုနှင့်အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

ဇယား (၅) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

အမျိုးအစား	ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)	လက်လှမ်းမီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/ လက်လှမ်းမမီ)
ကာဗွန် (ဓာတ်ငွေ့/ရေနံ)	မရှိ	လက်လှမ်းမမီ
အခြား ရင်းမြစ်များ		

အမျိုးအစား	ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)	လက်လှမ်းမီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/ လက်လှမ်းမမီ)
အခြားသဘာဝရင်းမြစ်		
သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ	သင့်	ခက်
သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ၊ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ)	သင့်	ခက်

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကာဗွန်(ခေတ်ငွေ့၊ ရေနံနှင့် အခြားရင်းမြစ်များ သဘာဝအရင်းအမြစ်များ မရှိပါ။ လက်လှမ်းလည်းမမီနိုင်။ သဘာဝတိရိစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ မရှိပါ။ မုဆိုးသတ်မှု ထိန်းသိမ်းမှု နည်းပါးသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များ (နွာစား၊ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။

(၁.၄) ဥစ္စာဓနအဆင့်အခြေအနေ

ဇယား (၆) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

အကြောင်း အရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ်ရှိ သောအိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု	အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု	(၂၀)ဧက	(၁၀)ဧက	–	–
အိမ်အခြေအနေ	သွပ်မိုး၊ အုတ်	သွပ်မိုး၊ ပျဉ်ကာ	သက်ကယ်၊ ထရံကာ	သက်ကယ်မိုး၊ ထရံကာ
လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာ ပိုင်ဆိုင်မှု	ထော်လာဂျီ၊ မြက်ရိတ်စက်	ဆိုင်ကယ်၊ သုံးဘီး	ဆိုင်ကယ်	ဆိုင်ကယ်
ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် မဆိုင်သော ပိုင်ဆိုင်မှု	အိမ်ဆိုင်	အိမ်ဆိုင်	–	–
အဓိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်း	လယ်ယာလုပ်ငန်း၊ ဈေးရောင်း	လယ်ယာလုပ်ငန်း	ကြုံရာကျပန်း	ကြုံရာကျပန်း
အခြားပိုင်ဆိုင်မှု	ဖုန်း၊ ဆိုင်ကယ်	ဖုန်း	ဖုန်း	ဖုန်း
အိမ်ထောင်စု – ၆၅	၂၀(၃၁%)	၁၈(၂၈%)	၁၂(၁၈%)	၁၅(၂၃ %)

ရင်းမြစ် … (၁) ကျေးရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အိမ်ခြေ၆၅အိမ်ရှိသော လုံးကောက်ကျေးရွာသည် အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု (၃၁%)နှင့် အလယ်အလတ်ရှိသော အိမ်ထောင်စုမှာ(၂၈%)ရှိပါသည်။ ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုသည်(၁၈%) ရှိပြီးအလွန်ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုမှာ(၂၃%)ရှိပါသည်။လူတိုင်းမိမိဘဝလုံခြုံမှုနှင့်စားဝတ်နေရေးအဆင်ပြေစေရန် အလုပ်လုပ်ချင်းစိတ်ရှိသော်လည်း ကိုယ်တိုင်ရှိသော လယ်ယာလုပ်ငန်းမှ လွဲ၍ အခြားလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်စရာ

မရှိသောကြောင့် အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်ကြပြီး လူနေမှုအဆင့် နိမ့်ကျပြီး အဆင်ပြေသော မိသားစုနည်းပါး နေရပါသည်။ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ရရှိမည်ဆိုပါက အလုပ် လုပ်ချင်သောသူများသာ ရှိပါသည်။

(၁.၅) ထိခိုက်လွယ်မှု

(၁.၅.၁) ဝမ်းစာဖူလုံမှု

ဇယား (၇) ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ (ဥစ္စာဓနအဆင့် "၃" နှင့် "၄" အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း)

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖြေရှင်းသည့်နည်းဗျူဟာ
၃ လအောက်	၁၁	၃.၃%	ငွေချေးခြင်း
၃ လနှင့် ၅ လ အထိ	၅	၁.၅%	ငွေချေးခြင်း
၆လ မှ ၁၂ လ အထိ	၉	၂.၇%	ငွေချေးခြင်း

ရင်းမြစ် .. ဥစ္စာဓနအဆင့် "၃" နှင့် "၄" အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းအားစစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ၃လအောက်အိမ်ထောင်စု အရေအတွက် ၁၁အိမ်ထောင်စု၊ ၆လအောက်၅အိမ်ထောင်စု ၁.၅%၊ ၆လမှ ၁၂လအထိ ၉အိမ်ထောင်စု ၂.၇%များမှာ ချေးယူခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းကြပါသည်။

ဇယား (၈) ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း
မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသောသက်ကြီးရွယ်အို ၆၀ နှစ်နှင့်အထက်	-	-	-
မိသားစု/ရပ်ရွာ၏စောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်	-	-	-
	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့်အမျိုးသမီးဦးဆောင် အိမ်ထောင်စု	၁၂		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/ တစ်ခုလပ်အိမ်ထောင်စု	၁		
အခြားဒေသသို့ကြာမြင့်စွာသွားရောက် နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	၃		

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ဆင်းရဲ၍ မိသားစုဦးရေများသည် အမျိုးသမီးဦးဆောင်အိမ်ထောင်စု၁၂ဦး တွေ့ရှိပါသည်။ ဆင်းရဲ၍ မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို အိမ်ထောင်စုမှာ ၁ဦး တွေ့ရှိပါသည်။ အခြားဒေသသို့ ကြာမြင့်စွာသွားရောက်နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စုမှာ ၃အိမ် တွေ့ရှိပါသည်။

(၁.၅.၂) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၉) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု	လတ်	မိုးခေါင်းမှုဖြစ်ခြင်း

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၂	သဘာဝရင်းမြစ် ရှားပါးမှု(မြေ၊စိုက်ပျိုးရေ)	လတ်	စားကျက်မြေရှားပါးလာခြင်း
၃	ရေကြီးခြင်း	လတ်	မိုးတွင်းကာလများအင်းရေတက်လာခြင်း
၄	မိုးခေါင်ခြင်း	လတ်	စိုက်ပျိုးချိန်နောက်ကျခြင်း
၅	အအေးလွန်ကဲခြင်း	နိမ့်	ဆောင်းကာလများတွင်အဖြစ်များခြင်း
၆	မုန်တိုင်း	နိမ့်	ဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးခြင်း
၇	လျှော	နိမ့်	ဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးခြင်း
၈	မီးဘေး	နိမ့်	လျှပ်စစ်မီးရရှိခြင်း
၉	ဆားငန်ရေဝင်မြေ	နိမ့်	မရှိပါ
၁၀	မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှု	လတ်	ဓါတ်မြေသြဇာ/ပိုးသတ်ဆေးများအသုံးများခြင်း
၁၁	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	လတ်	သစ်တောအလွန်အကျွံခုတ်ခြင်း
၁၂	ငှက်ဖျားရောဂါ	လတ်	မိုးတွင်းကာလတွင်အဖြစ်များခြင်း
၁၃	တီဘီရောဂါ	နိမ့်	အခြားဒေသများမှကူးစက်ခြင်း
၁၄	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ	လတ်	မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှုမှကူးစက်ခြင်း
၁၅	ပြည်တွင်း ပဋိပက္ခ	လတ်	အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့်ပဋိပက္ခဖြစ်ခြင်း
၁၆	တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါ ကျရောက်မှု	လတ်	ဝက်နားရွက်ပြာရောဂါ/ကြက်လည်လိမ်ရောဂါ/နွားခွာနာလျှာနာရောဂါဖြစ်ခြင်း
၁၇	လူကုန်ကူးခြင်း	နိမ့်	မရှိပါ
၁၈	ဝေးလံခေါင်သီ/လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲ စသည်	နိမ့်	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကောင်းမွန်ခြင်း
၁၉	အခြား		

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လုံးကောက်ကျေးရွာသူ/ရွာသားများ ပိုင်ဆိုင်သောမြေများသည် အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်မှုရှိပါသည်။ မြေများကို ထပ်မံပြုပြင်ရန် လိုအပ်မှုရှိသောကြောင့် လိုအပ်သောဈေးငွေသို့ ဓာတ်မြေသြဇာများကို အရစ်ကျဈေးပေးနိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးသူများခုခံအားကျဆင်းမှု ကူးစက်ရောဂါများလည်း အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။ လူကုန်ကူးမှု မရှိသေးသော်လည်း ကာကွယ်တားဆီးနိုင်ရန် ဌာနဆိုင်ရာတာဝန်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များ လာရောက်ကာကွယ်မှုများ ပြုလုပ်ပေးပါရန် လိုအပ်ပါသည်။

(၁.၅.၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

ဇယား (၁၀) ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများ

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	လူငယ်	မြင့်	မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှုများ ခြင်း
၂	အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	မြင့်	ကုန်ဈေးနှုန်းမြင့်မားခြင်း
၃	မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူ	မြင့်	လယ်ယာသုံးစက်များ အသုံးပြုမှုများလာခြင်း
၄	သဘာဝဘေးဒဏ် ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသောဒေသတွင် နေထိုင်သူ	နိမ့်	မိုးရာသီတွင်ရေကြီးခြင်း
၅	မြစ်ကမ်းဘေး နေထိုင်သူများ	နိမ့်	မရှိပါ
၆	မတော်တဆမှုဖြစ်နိုင်ခြေများသောနေရာ (Prone to accident) တွင် နေထိုင်သူများ	နိမ့်	မရှိပါ
၇	ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းခံရသူများ (IDP)	နိမ့်	မရှိပါ
၈	မြေနိမ့်ပိုင်းနေထိုင်သူများ	နိမ့်	မရှိပါ
၉	ငါးကန်ပိုင်ရှင်	နိမ့်	မရှိပါ
၁၀	လက်လုပ်လက်စားများ၊ ကျပန်း	မြင့်	လုပ်အားခနည်းပါးခြင်း
၁၁	လူနည်းစုလူမျိုးများ	နိမ့်	မရှိပါ
၁၂	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခဧရိယာတွင် နေထိုင်သူများ	နိမ့်	ထိခိုက်မှုနည်းပါးခြင်း
၁၃	နယ်စပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများ	နိမ့်	မရှိပါ
၁၄	ရွှေတွင်းလုပ်သား	မြင့်	လုပ်အားခနည်းပါးခြင်း
၁၅	ဆေးစွဲသူများ	မြင့်	လူငယ်များသုံးစွဲမှုများခြင်း
၁၆	ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသော သူများ	နိမ့်	ထိခိုက်မှုနည်းပါးခြင်း
၁၇	လှည့်လည်သွားလာ၍ဈေးရောင်းသူများ	နိမ့်	မရှိပါ
၁၈	နေရပ်ပြန် အခြေချသူများ	နိမ့်	–
၁၉	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ	နိမ့်	ထိခိုက်မှုနည်းပါးခြင်း
၂၀	ကားသမား	နိမ့်	မရှိပါ
၂၁	အခြား		

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လူငယ်ထိခိုက်မှုများသည် မြင့်သော အခြေအနေတွင်ရှိပါသည်။ မူးယစ်ဆေးဝါးများ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှုများပြားနေခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာများမှလည်း ဖမ်းဆီးတားမြစ်ခြင်းများမှာလည်း လျော့နည်းနေပါသည်။ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့် ဆင်းရဲသည့်အိမ်ထောင်စုများမှာလည်း မြင့်မားပါသည်။ လုပ်ကိုင်စားသောက်ရန် မြေယာများမရှိသည့်အတွက် မြေယာမဲ့ဆင်းရဲသားတောင်သူများ မြင့်မားပါသည်။ မြစ်မရှိသောကြောင့် မြစ်ကမ်းဘေးနေထိုင်သူများ နည်းပါးပါသည်။ ငါးကန်မရှိသောကြောင့် ငါးကန်ပိုင်ရှင်မရှိပါ။ အလုပ်အကိုင်အတည်တကျ မရှိသည့်အတွက် လက်လုပ်လက်စား ကျပန်းများပေါ်များပါသည်။

(၂) ကျေးရွာ၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

(၂.၁) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ အခြေအနေ

(၂.၁.၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်း အမည်	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်း တာဝန်	ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ (၄/၅)	စွမ်းဆောင်နိုင်မှု (၆/၇/၈)
			ကျား	မ	ပေါင်း			
၁	သုဂတိယာနိယာ	၂	၂၀	၁၀	၃၀	သာရေး၊ နာရေး	၄	၇
၂	အပျို/ လူပျို	၂	၁၁၄	၁၃၂	၂၄၆	လူမှုရေး	၄	၇
၃	မိခင်နှင့် ကလေး	၂		၂၀	၂၀	မိခင်နှင့် ကလေး စောင့်ရှောက်မှု	၄	၈
၄	အရံမီးသတ်	၂	၁၂		၁၂	မီးဘေး ကာကွယ်ရေး	၄	၇
၅	ကျေးရွာဌာနေ ပြည်သူ့စစ်	၂	၁၀		၁၀	ကျေးရွာတွင်း လုံခြုံရေး	၄	၈
၆	ကြက်ခြေနီ	၂	၃	၅	၈	ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု	၄	၇
၇	ရပ်မိရပ်ဖ	၂	၅		၅	လူမှုရေး	၄	၇
၈	ဂေါပက	၂	၁၄		၁၄	ဘာသာရေး	၄	၇

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

အုပ်စုအမျိုးအစား

(၁) **စီးပွားရေးအခြေခံသောအုပ်စု– လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ စသည့်။**

(၂) **လူမှုရေးအဖွဲ့ – ဥပမာ – အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့။**

(၃) **ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့။**

ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ

(၄) **ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်**

(၅) **ပြင်ပအဖွဲ့အစည်း**

အဖွဲ့စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအခြေအနေ

(၆) **ကောင်း – လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် တက်ရောက်မှုကောင်း၊ မှတ်တမ်းများကို စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတွင်းရှိ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု ရှိခြင်း။**

(၇) **သင့် – လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် အသင့်အတင့် တက်ရောက်မှုရှိ၊ မှတ်တမ်းအချို့ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။**

(၈) **ညံ့ (အားနည်း) – ကြုံသလို အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း၊ မှတ်တမ်းအချို့သာ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့သည် ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေး၊ အမျိုးသမီးကာကွယ်ရေး ကိစ္စများတွင် ဝင်ရောက်ကူညီပါသည်။ မိခင်နှင့်ကလေးအဖွဲ့သည်လည်း လူမှုရေးကိစ္စများ၊ ပညာရေးကိစ္စများ၊ ဘာသာရေးကိစ္စများကို ဝင်ရောက်ကူညီပါသည်။ ရပ်ရွာလုံခြုံရေးအတွက် ပြည်သူ့စစ်တပ်ဖွဲ့ဝင်များက တာဝန်ယူပါသည်။ မီးဘေးလုံခြုံရေးအတွက် မီးတပ်တပ်ဖွဲ့ဝင်များကာ တာဝန်ယူကြပါသည်။ လူငယ်အဖွဲ့များက သာရေး၊ နာရေး၊ ဘာသာရေးကိစ္စများကို တာဝန်ယူကြပါသည်။ သမသည်လည်း အသင်းဝင်ဖဦးဖြင့် ဖလာကြိမ်ချေးငွေများ ထုတ်ပေးပါသည်။

(၂.၁.၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသောပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်းအမျိုးအစား (၁/၂/၃/၄/၅/၆/၇)	အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အစီအစဉ်
၁	အင်းချစ်သူ	၂	အင်းတော်ကြီးသန့်ရှင်းသာယာရေး
၂	သုဂတိနိယာမ	၆	ပရဟိတလူမှုရေးလုပ်ငန်း
၃			
၄			
၅			
၆			

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။

(၁) **ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သောအဖွဲ့အစည်း** (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၂) **အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း** (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၃) **အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း**

(၄) **ဘက်ပေါင်းစုံဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ-ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)**

(၅) **ကဏ္ဍအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း (ဥပမာ – UK Aid, GIZ စသည့်)**

(၆) **ပရဟိတအဖွဲ့** (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၇) ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းမှ စဆောင်ရွက်နေခြင်းမရှိပါ။

(၂.၂) စီးပွားရေးနှင့်အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

(၂.၂.၁) သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

(၂.၂.၁.၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား (၁၃) ကျေးရွာ၏**စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု**

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်သတ်မှတ်ချက်
၁	မြေယာမဲ့	၂၅	၃၈	မြေမဲ့ယာမဲ့
၂	၂.၅ ဧကအောက်	၃	၅	ဆင်းရဲသားတောင်သူ
၃	၂.၅ ဧကမှ ၅ ဧကထိ	၆	၉	တောင်သူငယ်
၄	၅ ဧကမှ ၁၂.၅ ဧက ကြား	၂၂	၃၄	အလယ်အလတ်စား တောင်သူ
၅	၁၂.၅ ဧက အထက်	၉	၁၄	တောင်သူကြီး
ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း		၆၅		

ရင်းမြစ်… (၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊** (၂) **ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ ၂၅အိမ်ထောင်စု %၊ ၂.၅ဧကအောက် ဆင်းရဲသားတောင်သူ ၃အိမ်ထောင်စု %၊ ၂.၅ဧကနှင့် ၅ဧကအကြား ပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူငယ် ၆အိမ်ထောင်စု %၊ ၅ဧကနှင့် ၁၂.၅ဧကအကြား ပိုင်ဆိုင်သူ အလယ်အလတ်စား တောင်သူ၂၂အိမ်ထောင် %နှင့် ၁၂.၅ဧကအထက် ပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူကြီး ၉အိမ် %တွေ့ရှိရပါသည်။ ကျေးရွာရှိ အိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း၆၅အိမ်ထောင်စုရရှိပါသည်။

(၂.၂.၁.၂) အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိက ရေရင်းမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့်ဧရိယာ

ဇယား (၁၄) ကျေးရွာ၏ ရေရင်းမြစ်နှင့် **ရေသွင်းဧရိယာ**

စဉ်	ရင်းမြစ်	အစိုးရ /ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ဧက	ရရှိနိုင်မှု	
				တနှစ်ပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)
၁	ဆည်				
၂	ရေလွှဲဆည်				
၃	မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း				
၄	အဝီစိတွင်း				
၅	လက်ငင် ရေတွင်း				
၆	စိမ့်စမ်းရေ				

စဉ်	ရင်းမြစ်	အစိုးရ /ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ကေ	ရရှိနိုင်မှု	
				တနှစ်ပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)
၇	ချောင်းရေ	အစိုးရ	၂၁	ရာသီအလိုက်	ရှိ
၈	အခြား	အစိုးရ	၇၀	ရာသီအလိုက်	အင်းရေမှရရှိခြင်း

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မိုးရေကိုသာ အဓိကမှီခိုရသည့် အစိုးရဆည်ရှိသော်လည်း ရာသီအလိုက် သာ ရရှိပါသည်။ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ ရေသောက်ကေမရှိပါ။ အခြားရေအရင်းအမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်ခြင်း မရှိပါ။ သို့ဖြစ်ပါ၍ စက်ရေတွင်းများ ဖောက်ပေးနိုင်ပါက တောင်သူများပိုမိုစိုက်ပျိုးနိုင်ပါမည် ဖြစ်ပါသည်။

(၂.၂.၁.၃) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား (၁၅) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	စုစုပေါင်း စိုက်ကေ	သီးနှံထွက်မှု				သီးနှံ စိုက်ပျိုးသည့်ကာလ		သွင်းအားစု လိုအပ်ချက် (နိမ့်/လတ်/ မြင့်)	အမြတ် ရရှိနိုင်မှု (နိမ့်/လတ်/ မြင့်)	မှတ်ချက်
		ယူနစ်	အနည်းဆုံး	အများဆုံး	ပျမ်းမျှ	မှ	ထိ			
စပါး	၃၈၀	တင်း	၅၅	၇၀	၈၀	ဇူလိုင်	နိုဝင်ဘာ	မြင့်	နိမ့်	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စပါးကို ၃၈၀ကေစိုက်ပျိုးကြပြီး တင်းယူနစ်ဖြင့် ယူကြပါသည်။ ၁ကေလျှင် အနည်းဆုံး၃၀၊ အများဆုံး၄၀တင်း ရရှိပါသည်။

(၂.၂.၁.၄)လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ

ဇယား (၁၆) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

စက်အမျိုးအစား	ပိုင်ဆိုင်မှု					စက်ကိရိယာ ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေသော တောင်သူ အရေအတွက်	မှတ်ချက်/ အခြေအနေ
	တစ်ဦး ချင်း ပိုင်	အဖွဲ့ပိုင်		ရွာပိုင်			
		အရေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ	အရေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ		

စက်အမျိုးအစား	ပိုင်ဆိုင်မှု					စက်ကိရိယာငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေသောတောင်သူအရေအတွက်	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
	တစ်ဦးချင်းပိုင်	အဖွဲ့ပိုင်		ရွာပိုင်			
		အရေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ	အရေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ		
ထွန်စက်	၂၃	-	-	-	-	၁၆	
လက်တွန်းထွန်စက်	၁	-	-	-	-	-	
အစေ့ချ ကိရိယာ	၂၀	-	-	-	-	-	
ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်	-	-	-	-	-	၂၀	
ရိတ်သိမ်းစက်	-	-	-	-	-	-	
ခြွေလှေ့စက်	၁၇	-	-	-	-	-	
ရေစုပ်စက်	-	-	-	-	-	-	
ခြေနင်းရေတင်စက်	-	-	-	-	-	-	
မြက်ရိတ်စက်	-	-	-	-	-	-	
အခြား	-	-	-	-	-	-	

ရင်းမြစ်... (၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊** (၂) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – လယ်သမား အုပ်စု။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လက်တွန်းထွန်စက် ပိုင်ဆိုင်သူ၁၅ဦး၊ လက်တွန်းထွက်စက်ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်သူ၂၅ဦး၊ မြက်ရိတ်စက်ပိုင်ဆိုင်သူ၁၁ဦး၊ အခြားစက်အမျိုးအစားပိုင်ဆိုင်သူ မရှိပါ။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်များနှင့် ရိတ်သိမ်းစက်များကို အရစ်ကျနှစ်ရှည် နှစ်ရှည်စီမံကိန်းဖြင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပေးပါက တောင်သူများ အသုံးပြုလာနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

(၂.၂.၁.၅) သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၁၇) သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခြေအနေ	**ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်**
မြေ(စိုက်ပျိုးမြေရရှိနိုင်မှု၊ မြေဆီသြဇာ)	**အင်းတော်ကြီးအင်းမှ နုန်းများပို့ချမှုရှိခြင်း**
ရေရင်းမြစ်	**မိုးရေအဓိကမှီခိုခြင်း။**
သဘာဝမြေဆွေး၊ အော်ဂဲနစ် မြေသြဇာ	**နွားချေး/ကြက်ချေးများရရှိနိုင်ခြင်း**
အော်ဂဲနစ်/ဓာတု ပိုးသတ်ဆေး	**မိုးညှင်းမြို့ဆေးဆိုင်များမှဝန်ဆောင်မှုရရှိခြင်း**
ချေးငွေနှင့် ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှုများ	**သ/မ ဦးစီးဌာနမှ ချေးငွေများရရှိနိုင်ခြင်း**
နည်းပညာ၊ အုပ်ချုပ်ရေး	

အခြေအနေ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
ပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ	
သွင်းအားစုဈေးကွက်	**ဓါတ်မြေဩဇာများဝယ်ယူနိုင်ခြင်း**
ထုတ်လုပ်မှုဈေးကွက်နှင့် ကုန်သွယ်မှု	**ဖားကန့်/ဟိုပင်/မိုးညှင်းမြို့များမှ ကုန်သည်/ပွဲစားများမှ လာရောက်ဝယ်ယူမှုရှိခြင်း**
အခြား	

ရင်းမြစ် … (၁) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီး ဌာနများ။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စိုက်ပျိုးမြေမှာလည်း နှစ်တိုင်စိုက်ပျိုးကာ သဘာဝဆေးညစ်ညမ်းမှု ဖြစ်ပြီး မြေဩဇာပျက်စီးမှုများ ဖြစ်နေပါသည်။ မိုးရေကိုအဓိက မှီခို၍ ရေအရင်းအမြစ်ကိုရရှိပါသည်။ ချေးငွေနှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများလည်းကောင်း အားနည်းပါသည်။ နည်းပညာ၊ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်ဆိုင် ဝန်ဆောင်မှုများလည်း အားနည်းပါသည်။ ကုန်သည်များမှာလည်း ချဲ့ချဲ့ထွင်ထွင်များများပြားပြား မရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

(၂.၂.၁.၆)သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၁၈) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့နိုင်မှု	**ချဲ့ထွင်ရန် မြေယာများ မရှိခြင်း။**
မြေဆီဩဇာ အခြေအနေ	**မကောင်း(ဓာတုပိုးသတ်ဆေးများ အလွန်အကျွံသုံးစွဲမှုကြောင့်)။**
ငွေကြေးအရင်းအနှီးရရှိနိုင်မှု	**မရှိ(မည်သည့်အဖွဲ့ဝင် အဖွဲ့အစည်းများမှ အထောက်အပံ့မရှိခြင်း)။**
စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုများ အချိန်မီ ရရှိအသုံးချနိုင်မှု	**မရှိ(ငွေကြေးပြဿနာများရှိခြင်းကြောင့်)။**
လုပ်သားရှားပါးမှု (ကျွမ်းကျင်သူ/ မကျွမ်းကျင်သူ)	**ကျွမ်းကျင်သူမရှိ(ကျွမ်းကျင်သူနည်းပါးခြင်း)။**
ရေရင်းမြစ်များ ရရှိနိုင်မှု	**အားနည်း(မိုးရေကိုသာ မှီခိုရခြင်း)။**
စိုက်ပျိုးရေမလုံလောက်မှု	**မိုးခေါင်သည့်နှစ်များတွင်စိုက်ပျိုးရေးမလုံလောက်ပါ**
ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါ	**အမည်မသိဖျက်ပိုးများကျရောက်တတ်ခြင်း**
ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီမှု	**ကုန်သည်/ပွဲစားများကိုသာအဓိကအားထားရပါသည်**
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	**စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်မှုအားနည်းခြင်း**
အခြား	

ရင်းမြစ် … (၁) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် အစိုးရဦးစီး ဌာနများ။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စိုက်ပျိုးမြေများ တိုးချဲ့မှု အလွန်နည်းပါးပါ။ လယ်ယာမြေများမရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ မြေဆီမြေဩဇာမှာလည်း ပိုးသတ်ဆေးများသုံးစွဲမှုကြောင့် မကောင်းပါ။ မည်သည့်

အဖွဲ့အစည်းမှ အထောက်အပံ့မရှိသောကြောင့် ငွေကြေးအရင်းအနှီးရရှိနိုင်မှုမရှိပါ။ ငွေကြေးပြဿနာများရှိခြင်းကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးသွင်းအားစုများ အချိန်မီရရှိ အသုံးချနိုင်မှု အားနည်းပါသည်။ ကျွမ်းကျင်သူနည်းပါးသောကြောင့် လုပ်သားရှားပါးမှုပြဿနာများမှာလည်း မြင့်မားပါသည်။ ဆည်ရေရရှိမှုအားနည်းကာ မိုးရေကိုအဓိကမှီခိုနေရခြင်းကြောင့် ရေအရင်းအမြစ်ရရှိနိုင်မှုမှာလည်း အားနည်းမှုရှိပါသည်။ ဆည်ရေအလုံအလောက်မရှိခြင်းကြောင့် ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါနည်းပါးမှုများပါသည်။ မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းများမှ နည်းပညာထောက်ပံ့ခြင်းမရှိပါ။

(၂.၂.၂) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

(၂.၂.၂.၁) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၁၉) မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
မွေးမြူရေး			
နိုင်းနွား	၂၁	၉၄	
နို့စားနွား			
မြင်း			
ကျွဲ	၈	၃၅	
မြည်း			
လား			
ဆိတ်			
သိုး			
ဝက်	၅၀	၂၂၂	
ကြက်	၅၇	၈၈၈	
ဘဲ	၁	၂	
နွားနောက်			
အခြား			
ငါးလုပ်ငန်း			
ငါးကန်			
ပုဇွန်ကန်			
ဂဏန်းမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း			
ရေချို ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း			
ကမ်းလွန် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း			
အခြား			

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ နိုင်းနွားမွေးမြူမှုမှာ ၂၁အိမ်ထောင်စုမှာ ၉၄ကောင်ရေရှိပါသည်။

ကျွဲမွေးမြူမှုမှာ ၈အိမ်ထောင်စု ၃၅ကောင်ရေရှိပါသည်။ ဝက်မွေးမြူရေး ၅၀အိမ်ထောင်စု ၂၂၂ကောင်ရေ ရှိပါသည်။ ကြက်မွေးမြူရေးမှာ ၅၇အိမ်ထောင်စုမှာ ၈၈၈ကောင်ရေ ရှိပါသည်။ ဘဲမွေးမြူရေးမှာ ၁အိမ်ထောင်စု ၂ကောင်ရေ ရှိပါသည်။

(၂.၂.၂.၂) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၂၀) **မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ**

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	
ရေရရှိမှု	**အင်းတော်ကြီးအင်းရေကိုသာအဓိကထားပါသည်**
မျိုးတိရစ္ဆာန် လက်လှမ်းမီမှု	**ဒေသမျိုးစိတ်များကိုသာအဓိကအားထားရပါသည်**
ချေးငွေ	**မွေး/ကုဦးစီးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားရန်**
သွင်းအားစုဈေးကွက်	**မွေးမြူရေးဆေးဆိုင်များတွင်ဝယ်ယူနိုင်ပါသည်**
ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်	**ဖားကန့်/မိုးညှင်း/ဟိုပင်မြို့များသို့တင်ပို့နိုင်ပါသည်**
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	**ဖားကန့်/မိုးညှင်း/ဟိုပင်မြို့များသို့တင်ပို့နိုင်ပါသည်**
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း မြေနေရာ လုံလောက်မှု	**တပိုင်တနိုင်မွေးမြူး အိမ်ခြံဝင်းအတွင်းမွေးမြူနိုင်ပါသည်**
အခြား	
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါး/ပုဇွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု	**ငါးဦးစီးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်**
ချေးငွေ	**ငါးဦးစီးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်**
သွင်းအားစု လက်လှမ်းမီမှု	**မွေးမြူရေးဆေးပစ္စည်းဆိုင်များတွင်ဝယ်ယူနိုင်ပါသည်**
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	**ငါးဦးစီးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်**
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	**မိုးညှင်း/ဖားကန့်/ဟိုပင်မြို့များတင်ပို့ရောင်းချနိုင်ပါသည်**
အခြား	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စားကျက်မြေအဖြစ် သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။ ရရှိမှု မလုံလောက်ပါ။ နည်းပညာအားနည်းခြင်း။ တိရိစ္ဆာန်များလက်လှမ်းမီမရှိပါ။ မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းများမှ ထောက်ပံ့ပေးခြင်းမရှိသောကြောင့် ချေးငွေလုံလောက်မှုမရှိပါ။ အခြားအခွင့်အလမ်းများလည်း မရှိပါ။

(၂.၂.၂.၃) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၂၁) **မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ**

ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်

ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
ဈေးငွေရရှိနိုင်မှု	ပိုင်ဆိုင်မှုပြရခြင်း/လိုင်စင်မရှိခြင်း
ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှု	ကူးစက်ရော ဂါကျရောက်ချိန်တုံ့ပြန်မှုအားနည်းခြင်း
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	နည်းပညာလက်လှမ်းမှီမှုမရှိခြင်း
စီးပွားဖြစ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် လိုင်စင်/ လေလံ လက်လှမ်းမီမှု	လိုင်စင်/လေလံလက်လှမ်းမီမှုမရှိခြင်း
အခြား	
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါးဖမ်းခွင့် ရရှိနိုင်မှု	လိုင်စင်/လေလံရရှိမှသာငါးဖမ်းခွင့်ရရှိခြင်း
ဈေးငွေရရှိနိုင်မှု	ဈေးငွေလက်လှမ်းမှီမှုမရှိပါ
အခြား	

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) မြို့နယ် မွေး/ကု ဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ သမမှဖလာကြိမ်ရရှိပါသည်။ အတိုး၁ကျပ်ခွဲတိုးဖြင့် ဖလာကြိမ်ပေးဆပ်ပါသည်။ အတိုးများလျှော့ပေးနိုင်ပါက တောင်သူများ ဝင်ငွေတိုးလာမည်ဖြစ်ပါသည်။ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများမရှိသော်လည်း နည်းပညာနှင့် ချေးငွေများ လုံလောက်စွာရရှိနိုင်ပါက မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူ ပေါလာမည်ဖြစ်သည်။ မြန်မာစီးပွားရေးစိုက်ဘဏ်မှလည်း တောင်သူများအား၁ဧက ၁၅၀၀၀၀ကျပ်နှုန်း အတိုး၆၇ပြားဖြင့် ၁နှစ်၁ကြိမ်ချေးပေးပါသည်။ သမက၁ဧက၁၀၀၀၀၀နှုန်းချေးပေးပါသည်။ တောင်သူထွက်သီးနှံစပါး၊ အခြားဟင်းသီးဟင်းရွက်များအား ပြည်ပဈေးကွက်ရရှိမည်ဆိုပါက တောင်သူများပိုမိုလုပ်ကိုင်ကြမှာဖြစ်ပြီး ဈေးကောင်းများလဲရရှိကြမည်ဖြစ်ပါသည်။

(၂.၂.၃) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ

(၂.၂.၃.၁)စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

ဇယား (၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

စဉ်	**လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)**	**လုပ်ငန်းအရေအတွက်**	**ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်**	**မိသားစုဝင် လုပ်အား**	**ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်**
၁	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း	၂	-	-	လတ်
၂	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	-	-	-	
၃	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့နှင့် ရေပေး	-	-	-	

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	ဝေရေး				
၄	ဆောက်လုပ်ရေး၊လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	၄	-	-	လတ်
၅	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	-	-	-	
၆	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ)	-	-	-	
၇	လက်လီ–လက်ကားရောင်းဝယ်ရေး	-	-		
၈	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း	-	-	-	
၉	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး	-	-	-	
၁၀	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း (ဘဏ်၊ ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)	-	-	-	
၁၁	အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ်ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ	-	-	-	
၁၂	ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းမျ ား (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် **ဘေးကင်းလုံခြုံရေး**)	-	-	-	
၁၃	ပညာရေး	၅	-	-	
၁၄	ကျန်းမာရေး	-	-	-	
၁၅	လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ	-	-	-	
၁၆	အိမ်များတွင်	-	-	-	

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ				
၁၇	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ – UN, INGOs, Companies. etc.,)	–	–	–	
	စုစုပေါင်းအသက်မွေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	**၁၁**	–	–	

ရင်းမြစ် …(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၂.၂.၃.၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၃–က) **စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး**မဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးများ ကောင်းမွန်ခြင်း။	**ကိုယ်ထူ/ကိုယ်ထနှင့်ဌာနများမှ ပြုပြင်ထားပေးခြင်း။**
စီးပွားရေးလုပ်ကွက်များ ရှားပါးနေသော်လည်း မိသားစု အလိုက် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် စိုက်ပျိုးမွေးမြူနေခြင်း။	**ကြက်၊ ဝက်မွေးမြူသူအနည်းရှိပါသည်။**

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကို ဌာနများမှ ပြုပြင်ထားပေးခြင်းကြောင်း အနည်းငယ်ကောင်းမွန်ပါသည်။ စီးပွားရေးလုပ်ကွက်များရှားပါးနေသော်လည်း မိသားစုအလိုက် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် စိုက်ပျိုးမွေးမြူနေခြင်းများ(ကြက်၊ ဝက်)မွေးမြူသူအနည်းငယ်ရှိပါသည်။

ဇယား(၂၃-ခ) **စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး**မဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် **ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲ**များ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	**ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်**
အတတ်ပညာ အားနည်းခြင်း နှင့် ချေးငွေစုဆောင်မှု အားနည်းခြင်း။	**ဈေးရောင်းမည်ဆိုပါက ပစ္စည်းအမျိုး၁၀၀အရင်းမပြောင်းဘဲ အမြတ်ကိုတာ စားသုံးစရိတ်ပြုရခြင်းဆိုသည့် ဈေးရောင်းခြင်းအတတ်ကို နားမလည်ဘဲ ရောင်းသော ဈေးဆိုင်များမြတ်ခြင်း။**
အသက်မွေးသင်တန်းမရှိခြင်း	**ကျေးလက်ဦးစီးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း**

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဈေးရောင်းဈေးဝယ်အတတ်ပညာအားနည်းခြင်းနှင့် စုဆောင်းမှု မပြုတတ်သော ဈေးရောင်းသူများအား အရောင်းအဝယ်ဆိုင်ရာ နည်းပညာများပို့ချပေးနိုင်မည်ဆိုပါက မိမိဘဝနှင့် မိမိအရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်းဆက်စပ်ပြီး လုပ်ငန်းတည်မြဲနိုင်ပါသည်။

(၂.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ

(၂.၃.၁) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

ဇယား (၂၄) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

#	**ပုံစံ**	**အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်**	**လူဦးရေ**			**ပြည်တွင်း**			**ပြည်ပ**		
			ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
၁	**ရွှေ့ပြောင်း**လုပ်သားတစ်ဦး အနည်းဆုံးရှိသော အိမ်ထောင်စု	၄	၄	-	**၄**	၄	-	**၄**	-	-	**-**
၂	**ရွှေ့ပြောင်း**လုပ်ကိုင်သောကျေးရွာရှိလူဦးရေ	၄	၄	-	**၄**	၄	-	**၄**	-	-	**-**
၃	**ကျေးရွာပြင်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းမှုကာလ**										
	၃ လ အထိ										
	၆ လ အထိ	၁	၁	-	**၁**	၁	-	**၁**	-	-	**-**
	၁၂ လ အထိ	၂	၂	-	**၂**	၂	-	**၂**	-	-	**-**
	၁၂ လ အထက်	၁	၁	-	**၁**	၁	-	**၁**	-	-	**-**

ရင်းမြစ် ...(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်းနှင့် လုပ်အားခနည်းခြင်းကြောင့် အခြားဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားရောက် အလုပ်လုပ်ကြရသည်။ အမျိုးသားရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား အရေအတွက်မှာလည်း အမျိုးသမီးပြောင်းရွှေ့လုပ်သား ဦးရေထက်ပိုများသည်ကို တွေ့ရသည်။

(၂.၃.၂) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

ဇယား (၂၅) **ရွှေ့ပြောင်းသွားလာ**ရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

စဉ်	အကြောင်းအရာ	လူဦးရေ
၁	ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ အခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေရန်	၂၅
၂	နိုင်ငံရေးနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းရင်း	-
၃	ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုကြောင့် လုံခြုံမှု မရှိသည့် အကြောင်းရင်း	-
၄	အခြား	-

ရင်းမြစ် … အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေအခွင့်အလမ်းများရှာဖွေရန် ရွှေ့ပြောင်း သည့်လူဦးရေမှာ ၂၅ဦးရှိပါသည်။ အခြားအကြောင်းအရင်းကြောင့် ရွှေ့ပြောင်းခြင်းမရှိပါ။

(၂.၃.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

ဇယား (၂၆) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှပြန်ပို့ငွေ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်				
		စုစုပေါင်း	% ကျေးရွာအတွင်းရှိ စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု	မြင့်	လတ်	နိမ့်
၁	ပြန်ပို့ငွေကို မှီခိုနေရသော အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၁	၁	-	လတ်	-
၂	ပြန်ပို့ငွေ လမ်းကြောင်းများ					
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်း (ဟွန်ဒီ)					
	- ဘဏ်					
	- လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း					
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်းနှင့် ဘဏ်					
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်း၊ ဘဏ်နှင့်လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း	၁	၁	-	လတ်	-

ရင်းမြစ် … (၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊** (၂) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၂.၄) ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်

ဇယား (၂၇) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
ရွာမှအကွာအဝေး(မိုင်)	ရွာအတွင်း	မိုင်းနောင်သို့၂မိုင်ဖြာလုံ
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လမ်းကြောင်းနှင့် ၎င်း၏ အထောက်အပံ့များ	ကိုယ်ပိုင် ဆိုင်ကယ်၊ ခြေလျင်	ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်ကယ်၊ တက္ကစီဆိုင်ကယ်၊ နွားလှည်း

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
ကုန်စည်အမျိုးအစားနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်မှု	ကုန်စိမ်းနှင့် အသားငါး	လူသုံးကုန် ပစ္စည်းမျိုးစုံ
ဈေးအခြေခံအဆောက်အဦနှင့် ဝန်ဆောင်မှု	သက်ကယ်မိုး၊ အကာမရှိ၊ သစ်သားခင်း	သွပ်မိုး၊ အကာရှိ၊ ဆိုင်ခန်း

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးထုတ်ကုန်များအတွက် ကျေးရွာအတွင်းနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ကျေးရွာများတွင် ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ ကုန်စိမ်းနှင့် သားငါးကို ကျေးရွာဈေးကွက်တွင် အလွယ်တကူ ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပြီး၊ အခြားလူသုံးကုန်ပစ္စည်းများကို မိုင်းနောင်ကျေးရွာဈေးသို့ ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်ကယ်၊ ဆိုင်ကယ်တက္ကစီစသည့်တို့ဖြင့် ရာသီမရွေး သွားရောက်ဝယ်ယူကြရသည်။ ပုံမှန်ပြေးဆွဲသည် အများသုံးမော်တော်ယာဉ်များ မရှိပါ။

(၂.၅) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား (၂၈) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ချေးငွေ ရရှိနိုင်သည့် နေရာ	ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား	ပြန်လည် ပေးဆပ်ရမည့် ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံ ပစ္စည်း လိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန် အခက်အခဲများ
အစိုးရဘဏ် (စိုက်ပျိုးရေး ဘဏ်၊ သ မချေး ငွေ)	စိုက်ပျိုးရေး	၇လ	၆၇ပြား	ပုံစံ(၇) လယ်ပြေစာ	ပုံစံ(၇)မရရှိခြင်း။
ပုဂ္ဂလိကဘဏ်					
ပုဂ္ဂလိက အသေးစား ချေးငွေဝန် ဆောင်မှုကဏ္ဍ	သမ		၁.၅	ပုံစံ(၇) လယ်ပြေစာ	ပုံစံ(၇)မရရှိခြင်း။
အဖွဲ့အလိုက်ငွေစု /ငွေချေးအစီအစဉ်	–	–	–	–	–
ငွေချေးပေးသူ	–	–	–	–	–
အပေါင်ဆိုင်	–	–	–	–	–
မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများ	–	–	–	–	–
အခြား					

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု ပေးသောအဖွဲ့များ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အစိုးရဘဏ်အနေနှင့် ၁လျှင် ၆၇ပြားနှုန်းဖြင့် ချေးပေးပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပုံစံ(၇)မရှိသည့် တောင်သူများအနေနှင့် အခက်အခဲများရှိပါသည်။ ပုံစံ(၇)(သို့) လယ်ပြေစာကိုသာ အပေါင်ခံပစ္စည်းအဖြစ်ထားရပါသည်။ ပုံစံ(၇)မရှိသည့်တောင်သူအနေနှင့် အခက်အခဲများရှိပါသည်။

(၂.၆) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု

(၂.၆.၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၉) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်)	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေဆီဩဇာ အခြေအနေ	မြင့်	ဓါတ်မြေဩဇာအလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်း
အပင်မျိုးစိတ်များ	မြင့်	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ်ထိန်းချုပ်မှု	လတ်	နည်းပညာခက်ခဲခြင်း
ရေရင်းမြစ်	မြင့်	ရွှေလုပ်ငန်းကြောင့်ရေရင်းမြစ်ပျက်ဆီး
ငါးမျိုးကွဲများ	မြင့်	ရွှေလုပ်ငန်းကြောင့်ရေရင်းမြစ်ပျက်ဆီး
အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ	မြင့်	စည်းကမ်းမဲ့ဖမ်းယူခြင်း
စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု	မြင့်	စည်းကမ်းမဲ့စွန့်ပစ်ခြင်း

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ဓာတ်မြေဩဇာများ အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းနှင့် စိုက်နည်းစနစ်များယွင်းမှုကြောင့်လည်း မြေဆီဩဇာ အန္တရာယ်ရှိ လတ်ပါသည်။ တောင်သူများအနေဖြင့်ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နင်းရေးစနစ်အစား ဓာတုပိုးသတ်ဆေးများကိုသာ အသုံးပြုမှုများပြားသည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်း ပလစတစ်အိတ်ခွံ၊ ပုလင်းခွံ၊ ဗူးခွံများကို စနစ်တကျမစွန့်ပစ်ကြသဖြင့် အန္တရာယ်ရှိမှု လတ်သည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများမြင့်တင် ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။ အပင်မျိုးတိရိစ္ဆာန်မျိုးကွဲများအနေဖြင့်လည်း ထိန်းသိမ်းမှု အားနည်းပြီး ထုတ်ယူသုံးစွဲမှု၊ ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်မှုများသောကြောင့် တဖြည်းဖြည်းရှားပါးလည့သည်။

(၂.၇) ပညာရေး

(၂.၇.၁) ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှု

ဇယား (၃၀) မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏%

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏%
စာမတတ်သူဦးရေ	၉	၁၂	**၂၁**	**၇ %**
ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး	-	-	**-**	**-**
မူလတန်းပညာရေး မပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၈	၂၀	**၃၈**	**၁၃ %**
မူလတန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၆၅	၇၅	**၁၄၀**	**၄၉ %**
အလယ်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၂၅	၃၀	**၅၅**	**၁၉%**
အထက်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၈	၁၅	**၂၃**	**၈ %**
တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၃	၇	**၁၀**	**၄ %**
၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေပေါင်း	**၁၂၈**	**၁၅၉**	**၂၈၇**	**၁၀၀ %**

ရင်းမြစ် …အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှုကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် စာမတတ်သူ ၂၁ ဦး၇%နှင့် မူလတန်းပညာမပြီးဆုံးသူ ၃၈ ဦး % စုစုပေါင်း ၁၃ %သည် အခြေခံပညာ အရေး၊ အဖတ်၊ အတွက်ကို တက်မြောက်မှုမရှိဘဲ အများစုမှာ အမျိုးသမီးများ ၁၅၉ ဦး ၅၅ %ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ မူလတန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူဦးရေ၊ အလယ်တန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူဦးရေမှာ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးတန်းတူ နီးပါးတွေ့ရပါသည်။ အထက်တန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူဦးရေ၊ တက္ကသိုလ်ပညာပြီးဆုံးသူဦးရေကို လေ့လာရာတွင် အမျိုးသမီးများက အမျိုးသားများထက် ထက်ဝက်ခန့်များနေသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ အမျိုးသားများမှာ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် ကွင်းဆင်းလုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် ပညာရေးပြီးဆုံးအောင် မသင်နိုင်ကြပါ။

(၂.၇.၂) ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား (၃၁) ကျောင်းတက်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း	စုစုပေါင်းကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေ၏
မူလတန်း(၅-၉နှစ်)	၂၃	၁၆	**၃၉**	၃၀.၇%
အလယ်တန်း (၁၀-၁၄နှစ်)	၃၀	၃၄	**၆၄**	၅၀.၃%
အထက်တန်း (၁၅-၁၆ နှစ်ကြား)	၃	၈	**၁၁**	၈.၆%
တက္ကသိုလ် ကျောင်းသား၊ သူ	၃	၁၀	**၁၃**	၁၀.၂%

ရင်းမြစ် … (၁) **ကျောင်းဝင်စာရင်း၊** (၂) **ဆယ်အိမ်မှူးများ။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မူလတန်း၊ အလယ်တန်းကျောင်း၊ အထက်တန်းကျောင်းရှိပြီး မူလတန်း ကျောင်းအရွယ် စုစုပေါင်း၁၁၄ဦးရှိ ပါသည်။ ဤသို့ ကျောင်းသားအရေအတွက်များနေရခြင်းမှာ KGတန်းတိုး လာခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား/ သူ ၁၃ ဦးရေရှိပါသည်။

(၂.၇.၃) စာသင်ကျောင်းဆောင်အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၃၂) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းကျောင်း	
ရွာမှအကွာအဝေး(မိုင်)	ကျေးရွာတွင်း	
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု	စက်ဘီး/ခြေလျှင်	

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းကျောင်း					
စာသင်ကျောင်းအရွယ်အစား (အလျား၊ အနံ၊အမြင့်)	အလျား၆၃၊ အနံ၁၈၊ အမြင့်၁၇					
အမိုး၊နံရံ၊အခင်း အရည်အသွေး	သွပ်မိုး၊ ပြင်ကာခင်း					
ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ(လုံလောက်မှုရှိ/မရှိ) နှင့် ကျောင်းအိမ်သာအခြေအနေ	မရှိ၊ယင်လုံ					
ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှု (အာဟာရအမျိုးအစားနှင့် ကြိမ်ရေ)	(၁) လ (၁) ကြိမ်					
ကျောင်းဆရာဦးရေ	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**
အစိုးရခန့်	-	၅	**၅**	-	-	-
ကျေးရွာခန့်	-	-	-	-	-	-

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လက်ရှိကျေးရွာတွင် အလျား၆၃ပေ၊ အနံ၁၈ပေ၊ အမြင့်၁၇ပေ အရွယ်ရှိသော အဆောင် ၁ဆောင်ရှိပါသည်။

(၂.၇.၄) ပညာရေးအခက်အခဲနှင့်ပြဿနာများ

ဇယား (၃၃) **ပညာရေး** အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	ရှင်းလင်းချက်
ကျောင်းဆရာ/မ ရရှိနိုင်မှု	၅
တပည့် - ဆရာ အချိုး	၁၂း၁
မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း	-
မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေး အထူးအစီအစဉ်	-
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာ	ပြည့်စုံမှုမရှိပါ။
ဆင်းရဲသောမိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ်မတတ်နိုင်မှု	-
ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှု	ကျောင်းအားကစားပစ္စည်းများလုံလောက်မှုမရှိပါ
မိဘဆရာအသင်း၏အခန်းကဏ္ဍ	ဖွဲ့စည်းထားရှိပါသည်။

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တပည့်/ ဆရာအချိုးမှာ မူလတန်းတွင် ဖြစ်သောကြောင့် ဆရာလုံလောက်မှု ပါသည်။ မူလတန်းပညာအဆင့်ကျောင်းထွက်နှုန်းနည်းသည်။ အလယ်တန်းပညာသင်ယူပြီး ကျောင်းထွက်သူဦးရေသည်လည်း အသင့်အတင့်ရှိနေပါသည်။ ဆင်းရဲသော မိသားစုအတွက် ထောက်ပံ့ကူညီမှု မရှိသောကြောင့် လိုအပ်

ချက်တစ်ရပ် ဖြစ်နေပါသည်။ ကျောင်းတွင် အားကစားကွင်းမှာ ကျဉ်း၍ အားကစားပစ္စည်းများလည်း စုံလင်စွာ မရှိကြပါ။ မိဘဆရာအသင်း၏ စိတ်ဝင်စားမှုသည်လည်း တက်ကြွစွာလှုပ်ရှားကြပါသည်။

(၂.၈) ကျန်းမာရေးနှင့်အာဟာရ

(၂.၈.၁) အဖြစ်များသောရောဂါများ

ဇယား (၃၄) **အဖြစ်များသော** ရောဂါများ

#	ရောဂါ	ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု			မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
		မြင့်	နိမ့်	မရှိ	
၁	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော		√		မိုးတွင်းကာလတွင်ဖြစ်ခြင်း
၂	သွေးလွန်တုပ်ကွေး		√		မိုးတွင်းကာလတွင်ဖြစ်ခြင်း
၃	ငှက်ဖျား		√		မိုးတွင်းကာလတွင်ဖြစ်ခြင်း
၄	အသက်ရှုလမ်းကြောင်း ကူးစက်ရောဂါ			√	-
၅	HIV, AIDS, လိင်မှတဆင့် ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ		√		အသိပညာပေးမှုနည်းပါးခြင်း
၆	တီဘီ		√		ဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးခြင်း
၇	ဆီးချို		√		အသက်ကြီးရွယ်အိုးများတွင်ဖြစ်ခြင်း
၈	သွေးတိုး		√		အသက်ကြီးရွယ်အိုးများတွင်ဖြစ်ခြင်း
၉	အသည်းရောဂါ (ဘီ၊ စီ)			√	-
၁၀	အာဟာရချို့တဲ့မှု			√	-
၁၁	အခြား ကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ				

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီး အဟာရပြည့်ဝမှုရှိကြသည်။ ကလေးငယ်အများစုလည်း ကျန်းမာကြသည်။ ကျေးရွာတွင် ဆီးချိုနှင့် သွေးတိုးရောဂါသည်သာ ဖြစ်ကြပါသည်။ ၄င်းရောဂါတို့သည် ဓာတုဆေးဝါးအလွန်အကျွံ သုံးစွဲထားသော အစားအစာများကို နေ့စဉ်မလွဲမရှောင် စားသုံးနေရခြင်း၊ သဘာဝမဟုတ်သော ကြီးထွားမြန်အသားငါးများကို နေ့စဉ်ဝယ်ယူစား သုံးနေရခြင်း၊ ဈေးကွက်အတွင်း ဓာတ်မြေသြဇာ၊ ပိုးသတ်ဆေး၊ အသီးမှည့်ဆေးများ သုံးစွဲထားသော သစ်သီးဝလံများကို ရောင်းချနေခြင်း၊ ဝယ်ယူစားသုံးခြင်း၊ ဟင်းချို့မှုန့်၊ ကြက်သားမှုန့်များ သုံးစွဲခြင်း၊ ဆင်းရဲသားများ ကျန်းမာရေးဗဟုသုတနည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေး လေ့ကျင့်ခန့်လုပ်သည် အလေ့အထမရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။ တီဘီ၊ အသည်းရောဂါ၊ (ဘီ+စီ)ဖြစ်မှုနိမ့်သည်။ ကျန်ရှိသော ရောဂါများလည်း နိမ့်သည်။

(၂.၈.၂) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

ဇယား (၃၅) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှုနှင့် အာဟာရဆန်းစစ်မှု

စဉ်	**ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ အာဟာရ**	***ရှိ***	***မရှိ***	***မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်***
၁	အဆုတ်ရောဂါ	√		***ကျန်းမာရေးဌာနမှဆေးထိုးပေးခြင်း***
၂	ဆုံဆို့၊ ကြက်ညှာ၊ မေးခိုင်နှင့် အသည်းရောင် အသားဝါ	√		***ကျန်းမာရေးဌာနမှဆေးထိုးပေးခြင်း***
၃	ပိုလီယိုရောဂါ	√		***ကျန်းမာရေးဌာနမှဆေးတိုက်ကျွေးပေးခြင်း***
၄	မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာလအတွင်း)	√		***ကျန်းမာရေးဌာနမှဆေးထိုးပေးခြင်း***
၅	ဝက်သက်ရောဂါ			***ကျန်းမာရေးဌာနမှဆေးထိုးပေးခြင်း***
၆	အခြား စုပေါင်း**ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု**	√		***ကျန်းမာရေးဌာနမှဆေးထိုးပေးခြင်း***
၇	အာဟာရမှတ်တမ်းယူမှု(အရပ်အမြင့်၊ အလေးချိန်၊ လက်မောင်းပတ်)	√		***ကျန်းမာရေးဌာ နမှဆောင်ရွက်ပေးခြင်း***
၈	အာဟာရပညာပေးအစီအစဉ်	√		***ကျန်းမာရေးဌာ နမှဆောင်ရွက်ပေးခြင်း***

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ကာကွယ်ဆေးများကို အကြိမ်အရေအတွက် ပြည့်ဝစွာနှင့် ထိုးနှံ ပေးပါသည်။ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးဟောပြောပွဲများလည်း ပြုလုပ်ခြင်း၊ ဖုံး၊ သွန်၊ စစ်လဲ၊ ကွင်းဆင်း ခြင်း၊ ရေကန်များတွင် ဆေးတုပ်ငယ်များ ထည့်ပေးခြင်း၊ အဟာရမှုန့်၊ မျက်စိအားတိုးဆေး၊ သံချဆေး များ တိုက်ကျွေးခြင်းများ ပြုလုပ်ကြပါသည်။ သို့သော် ကျန်းမာရေးဌာနမှ အဟာရပညာပေးဝန်ဆောင် မှု မရကြပါ။

(၂.၈.၃) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ဇယား (၃၆) ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	**ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)**	**အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက် မှုရှိ /မရှိ)**	**ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ**	**ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)**	**မှတ်ချက်**
ကျေးလက် ကျန်းမာရေး ဌာန	၁.၅မိုင်	မရှိ	ကျန်းမာရေးမှူး– သားဖွားဆရာမ – အရံသားဖွားဆရာမ– ကြီးကြပ် (၁) –	မလုံလောက်မှု	

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	**ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)**	**အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက် မှုရှိ /မရှိ)**	**ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ**	**ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)**	**မှတ်ချက်**
			ကြီးကြပ် (၂) – တိုင်းရင်းဆေးကု– အရပ်လက်သည်–		
တိုက်နယ် ဆေးရုံ	၄မိုင်	ရှိ	ဆရာဝန် – လ/ထ – ကျန်းမာရေးမှူး– သူနာပြု – သားဖွားဆရာမ – အရံသားဖွားဆရာမ– ခေတ်ခွဲကျွမ်းကျင်–	မလုံလောက်မှု	
မြို့နယ် ဆေးရုံ	၂၅မိုင်	မရှိ	ဆရာဝန် – လ/ထ – ကျန်းမာရေးမှူး– သူနာပြု – သားဖွားဆရာမ – အရံသားဖွားဆရာမ– ခေတ်ခွဲကျွမ်းကျင်–	လုံလောက်မှုရှိ	
ဆေးဆိုင်	၅–မိုင်	မရှိပါ	ဆေးဝါးကျွမ်းကျင် သူ–	လက်လှမ်းမှီမှု–– ဆေးဝါး–– သိုလှောင်ပုံစနစ်–– အအေးခန်းစနစ်––မရှိ	

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနမှာ ရွာတွင်းမရှိပါ။ တိုက်နယ်ဆေးရုံမှာ ရွာနှင့် ၄မိုင်ကွာဝေးပါသည်။ မြို့နယ်ဆေးရုံမှာ ရွာနှင့်၂၅မိုင်ကွာဝေးပါသည်။ အခန်းကုတင်လုံလောက်မှု မရှိပါ။ ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ ရွာ၌ဆေးဆိုင်များလည်း မရှိပါ။ ဆေးဝါးကျွမ်းကျင်သူမရှိပါ။ လက်လှမ်းမီမှု မရှိပါ။

(၂.၉) ရေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး

(၂.၉.၁) သောက်သုံးရေရရှိမှု

ဇယား (၃၇) သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေ အတွက်	အကောင်း/ အဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု			အခြား
			နွေ	မိုး	ဆောင်း	
ရေတွင်း	၄	အဆိုး	√	√	√	
အဝီစိတွင်း (စက်တပ်)						
အဝီစိတွင်း/တုံကင်	၁၅	ကောင်း	√	√	√	
ကန်						
မြစ်/ချောင်း						
မိုးရေသိုလှောင်ကန်						
စိမ့်စမ်းရေသွယ်တန်းခြင်း						
အခြား						

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးရွာသယံဇာတပြမြေပုံ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရေတွင်း၄တွင်းရှိပါသည်။ အဆိုးဆိုးများပါသည်။ နွေရာသီ၌ရေရရှိမှုနည်း၍ မိုးရာသီနှင့် ဆောင်းရာသီတွင် လုံလောက်မှုရှိပါသည်။ အခြားနေရာများမှာ ရေရရှိခြင်းမရှိပါ။ စိမ့်စမ်းရေလည်း မရှိပါ။ ကျေးရွာ၏အရှေ့ဘက်ဘ၁မိုင်အကွာမှ ချောင်းရေအားသွယ်ယူပြီး အိမ်ခြေ၆၅ကျော်အားပေးဝေရန် လုံလောက်မှုရှိနိုင်ပါသည်။

(၂.၉.၂)သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်)

ဇယား (၃၈) အိမ်သာ အမျိုးအစား

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာအမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စု	ရှင်းလင်းချက်
ယင်လုံအိမ်သာ	၆၀	ကျန်းမာရေးပညာပေးခြင်းများရှိခြင်း
ကျင်းအိမ်သာ	၅	ငွေကြေးမတတ်နိုင်သူများရှိခြင်း
မြေပေါ် အိမ်သာ	-	-
တောထိုင်	-	-
စုစုပေါင်း	**၆၅**	-

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ယင်လုံအိမ်သာ၆၅လုံးရှိပါသည်။

(၂.၁၀) ကျား–မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

ဇယား (၃၉) ကျား–မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

#	*ကျား–မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ*	*ရှိ*	*မရှိ*	*မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်*
၁	ကျေးရွာ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီး တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှု/ ခေါင်းဆောင်မှု	√		***အမျိုးသမီးရေးရာအသင်းများတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်ခြင်း***

#	*ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ*	*ရှိ*	*မရှိ*	*မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်*
၂	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု	√		***ဘာသာရေး/လူမှုရေး/ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်တက်ကြွစွာပါဝင်ခြင်း***
၃	**လွန်ခဲ့သောနှစ်အတွင်း ကျေးရွာအတွင်းရှိ မိန်းကလေးများ/အမျိုးသမီးများအား သံသယဖြစ်ဖွယ် အကြမ်းဖက်မှု (သို့) တိုင်ကြားမှုများ**		√	***မရှိပါ***
၄	**အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် လူထု၏ အသိအမြင်ရှိမှု**		√	***ဥပဒေရေးရာနှင့်ပတ်သက်၍ လေ့လာမှုနည်းပါခြင်း***
၅	**အခြား (ရှိလျှင်)**		√	-

ရင်းမြစ်... (၁) အဖွဲ့အစည်းများစာရင်း၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီးတက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုကို တက်ညီလက်ညီဆောင်ရွက်မှုများရှိပါသည်။ အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့အစည်းနှင့် မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့များလည်းရှိပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ညီလက်ညီ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ အမျိုးသမီးများအား အကြမ်းဖက်မှု၊ တိုင်ကြားမှုများမရှိပါ။ ယောကျာ်းလေးများနှင့် အမျိုးသမီးလေးများတို့သည် ခင်မင်ရင်းနှီးကြပြီး အကြမ်းဖက်မှု မရှိမကြပဲ သာရေး/နာရေးကိစ္စများတွင် ဝိုင်းဝန်းဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

(၂.၁၁) အခြေခံ အဆောက်အဦများ အခြေအနေ

(၂.၁၁.၁) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၀) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှုအခြေအနေ

လမ်း အမျိုးအစား	**အမျိုးအစား (၁/၂/၃)**	**ကောင်း/ဆိုး**	**တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်**	**ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု**		**လမ်းအရှည် (မိုင်)**
				ပွင့်လင်းရာသီ	**တစ်နှစ်ပတ်လုံး**	
ရွာတွင်းလမ်း	**၁.၂**	**ဆိုး**			√	**အနည်းငယ်**
ချဉ်းကပ်လမ်း	**၁**	**ဆိုး**			√	**အနည်းငယ်**
ရွာချင်းဆက်လမ်း	**၂**	**ဆိုး**			√	**အနည်းငယ်**
အခြား						

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ မြေသားလမ်း – ၁၊ ကျောက်ခင်းလမ်း – ၂၊ ကတ္တရာလမ်း/ကွန်ကရစ်လမ်း – ၃

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရွာတွင်းလမ်းမှာ သဲကျောက်လမ်းဖြင့်ပြီး တစ်နှစ်ပတ်လုံးသွားလာ အသုံးပြုနိုင်သော်လည်း မိုးရာသီတွင် ဗွက်ထမှုများလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာတဝက်လမ်းသည် မြေသားလမ်း

ဖြစ်ပြီး မိုးရာသီ၌လုံးဝသွားလာ၍ မကောင်းပါ။ ကုန်းဆင်းလမ်းများ ဖြစ်သောကြောင့် မိုးရာသီ၌ ရေများစီးဆင်းပြီး လမ်းလယ်၌ ရေလမ်းကြောင်းများဖြစ်ပြီး သွားလာရခက်ခဲကြပါသည်။ မိုင်အားဖြင့် ၁မိုင်ဝန်းကျင်ခန့် ရှိပါသည်။

(၂.၁၁.၂) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၁) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ

တံတား အမျိုးအစား	အရွယ်အစား	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက် ခဲ့သောနှစ်	အသုံးပြုနိုင်သည့်ရာသီ	
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
ဆိပ်ခံတံတား	-	-	-	-	-
ကွန်ကရစ်တံတား	-	-	-	-	-
ကြိုးတံတား	-	-	-	-	-
ရေပြွန်	-	-	-	-	-
အခြား	-	-		-	-

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ပျဉ်ခင်းတံတားကိုသာ အသုံးပြုကြရသည်။ မိုးရာသီတွင် ရေတိုက်စားမှုများ ဖြစ်ပြီး တံတားကျိုးမှုများလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ရွာချင်းဆက်တံတားမှာလည်း ပျဉ်တံတားကိုတာ အသုံး ပြုကြရပါသည်။

(၂.၁၁.၃) ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား (၄၂) ရေ**ကြောင်း** သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး (မိုင်)	ယာဉ် အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု	
			ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
မြစ်ကြောင်း	-	-	-	-
ပင်လယ်ရေကြောင်း	-	-	-	-
အခြား	-	-	-	-

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ၁ – လှေ၊သမ္ဗာန် ၂ – မော်တော် ၃ – သဘော်

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးမရှိပါကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါ သည်။

(၂.၁၁.၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၄၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ယာဉ်အမျိုး အစား	စက်လှေ	လှေ၊ သမ္ဗာန်	စက်ဘီး	မော်တော် ဆိုင်ကယ်	သုံးဘီးဆိုင်ကယ်၊ ထော်လာဂျီ	ကား	မြင်းလှည်း	နွားလှည်း
အရေအတွက်	၂	၅၀	၁၅	၆၀	၃	၁	-	၃၀

ရင်းမြစ်…အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များအဖြစ် စက်ဘီး၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်၊ ထော်လာဂျီ၊ ကား၊ နွားလှည်းကိုသာ အသုံးပြုရပါသည်။ စက်ဘီး၁၅၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်၆၀၊ ထော်လာဂျီ၃၊ ကား၁နှင့် နွားလှည်း၃၀ရှိပါသည်။

ဇယား (၄၄) **လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ**

ရင်းမြစ်	**အိမ်ထောင်စု**	**ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ် (ကောင်း/သင့်/ညံ့)**	**အခက်အခဲရှိ/မရှိ**
မဟာဓာတ်အားလိုင်း	၅၄	ကောင်း	မရှိပါ
ဆိုလာစနစ်	၁	သင့်	မရှိပါ
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်	-	-	-
ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်	၆	သင့်	မရှိပါ
လေစွမ်းအင်	-	-	-
ဇီဝလောင်စာ	-	-	-
အခြား	-	-	-

ရင်းမြစ်… (၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊** (၂) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဆိုလာစနစ်ကို အသုံးပြုသူများ အနည်းငယ်ရှိပါသည်။

(၂.၁၃) ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာနည်းပညာ

ဇယား (၄၅) **ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ**

စဉ်	**ဖုန်း**	**ရေဒီယို**	**တီဗွီ**	**ပြိုလ်တုစလောင်း**	**အခြား**
အရေအတွက်	**၉၄**	**၁၆**	**၃၄**	**၁**	

ရင်းမြစ်… (၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊** (၂) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးအတွက် ဖုန်းကိုအသုံးပြုကြပါသည်။ သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာအတွက် ရေဒီယို၊ တီဗွီကို အသုံးပြုကြပါသည်။

(၂.၁၄) ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား (၄၆) ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

လုပ်ငန်းအမည်	**ဝန်ဆောင်မှု**
အပန်းဖြေနိုင်သည့်နေရာများအား လက်လှမ်းမီမှု	အပန်းဖြေသည့်နေရာမရှိပါ။တီဗွီကြည့်ခြင်း/စာဖတ်ခြင်း
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	သာရေးနာရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပံ့ပိုးကူညီခြင်း။
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	အသင်းတော်တွင် လူငယ်၊ မိခင်၊ ဖခင်၊ ဆန်းဒေးစကူးအသင်းအဖွဲ့များ ပံ့မှန်လုပ်ရှာမှုရှိခြင်း။
အားကစားပစ္စည်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	အားကစားအသင်း အဖွဲ့ဖွဲ့စည်းထားမှုမရှိပါ။အားကစားကွင်းများမရှိခြင်း

လုပ်ငန်းအမည်	ဝန်ဆောင်မှု
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ကျေးရွာအတွင်း လမ်း၊ တံတားပြုပြင်ရာတွင် ပါဝင်ခြင်း။
ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းရေး	ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုထိန်းမှု ကော်မတီဖွဲ့စည်းသည်။
စာကြည့်တိုက်၊အင်တာနက်စသည်များ အား လက်လှမ်းမီမှု	အင်တာနက်အသုံးပြုမှုနည်းငယ်ရှိ ခြင်း။လိုင်းမကောင်းခြင်း

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာရှိ လူငယ်များသည် ရွာ၏ သာရေး/ နာရေးကိစ္စများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

(၂.၁၅) ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အခြေအနေ

(၂.၁၅.၁) လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဇယား (၄၇) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	ရှင်းလင်းချက်
ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦ များအား လက်လှမ်းမီမှု	**ရွာအတွင်းတွင် ဆက်သွယ်ရေးတာဝါတိုင်ရှိသည်။**
အာမခံလုပ်ငန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	**အာမခံလုပ်ငန်းမရှိပါ။**
လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေးအစီအစဉ်	**အင်းတော်ကြီးဒေသလူထုအခြေပြုအဖွဲ့များရှိပါသည်။**
ရဲစခန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	**လုံးတုံရဲစခန်းရှိပါသည်။**
အခြား	

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးတာဝါတိုင်ရှိပါသည်။ အာမခံလုပ်ငန်းများ လက်လှမ်းမီမှုမရှိပါ။

(၂.၁၅.၂) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား (၄၈) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

	လူကုန်ကူးမှု	ခိုးမှု	မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု	အကြမ်းဖက်မှု
စိုးရိမ် /**သာမန်**	၂	၁	၁	၂

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

မှတ်ချက် – စိုးရိမ် = ၁၊ သာမာန် – ၂

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု နည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ရောင်းဝယ်ရေးတွင် ချောမွေ့စေပါသည်။ လူကုန်ကူးမှုမရှိပါ။ ခိုးမှုများလည်း အနည်းငယ်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ သာမန်ကိစ္စရပ်များကို ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် ရာအိမ်မှူးတို့မှ ဖြေရှင်းပေးပါသည်။ အကြမ်းဖက်မှုများလည်း မရှိပါ။ မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှုမှာလည်း သာမန်အနေအထားမှာရှိသော်လည်း သက်ဆိုင်ရာဌာနမှ မူးယစ်ဆေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များအား ပညာပေးအနေဖြင့် ပြုလုပ်လျက်ရှိပါသည်။ သို့သော် အားနည်းနေပါသည်။

ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေ ကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်း လမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
၁	**ကျန်းမာရေး**					
၁	ကုသစရိတ်မြင့်မား ခြင်း	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်း များလစာရရှိထား သော် လည်း ကုသစရိတ် ကောက်ခံခြင်း	ကျန်းမာရေး ဌာနမှ ကြီးကြပ်ပေးရန်	ကုသစရိတ်မြင့်မား ခြင်းကြောင့် နာတာရှည် ရောဂါ အဖြစ်သို့ ပြောင်း လဲခံစားခြင်း	ကျန်းမာရေး ဌာနမှ ဆေးတန်ဖိုး ကုန်ကျ စရိတ်သာ တောင်းခံ စေရန်	စေသနာရှိ ဝန်ထမ်းများ မွေး ထုတ်ပေးရန်
	အသိပညာနည်းခြင်း	ကျန်းမာရေး ဌာနမှ ပညာပေးမှု မရှိခြင်း၊ လက်ကမ်း စာစောင် များပေးငှာပေးခြင်း၊ မ ရှိခြင်း	ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲရှိ ခြင်းကျန်းမာရေး အသိပညာများကို လက်ကမ်း စာစောင် များဖြင့်ဝေငှပါက ဖတ်ရှုလေ့လာနိုင် ခြင်း	မလိုလားအပ်သော ဘေးထွက်ဆိုးကျိုး များခံစားရခြင်း	ကျန်းမာရေး ဌာနမှ ပညာပေး ဟောပြော ပေးရန် လက်ကမ်း စာစောင်များဖြင့်ကျန်း မာရေးအသိပညာများ ရရှိအောင်ပြန့်ဝေပေး ရန်	ပြည်သူများကျန်းမာရေး အသိပညာရေး ကြွယ်ဝ လာစေရန်ကျန်းမာရေး ဌာနမှလက်ကမ်း စာစောင်များအိမ်တိုင်း ဖြန့်ဝေပေးရန်
	ဆရာဝန် မရှိခြင်းနှင့် ဆေးရုံအဆောင် အ ဦ မရှိခြင်း	ကျန်းမာရေးဌာနမှ ချထားပေးခြင်း မရှိ	မြေနေရာရှိခြင်း	ရောဂါအထွက် ထိ ရောက်သော ကုသ မှု မခံရခြင်း	ကျန်းမာရေး ဌာနမှ ဆရာဝန်များခံပေးရန်	ပြည်သူများ ထိရောက်သော ကုသမှုခံယူနိုင်ကြရန် ကျန်းမာရေးဌာနမှ ဆရာဝန်များ ချပေးရန်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
၂	**လူငယ်အဖွဲ့**					
၁	ကွန်ပျူတာ အတတ်ပညာအားနည်းခြင်း	ကွန်ပျူတာ ကျောင်း ကွန်ပျူတာနှင့် သင်ကြားပေးသော ဆရာများ မရှိခြင်း	ကွန်ပျူတာ ကျောင်း ဆောင် တည်ဆောက်ပေးရန် မြေနေရာ ပေးနိုင်ခြင်း	လူငယ်များ အတတ်ပညာများ မသင်ကြားရ၍ ကွန်ပျူတာ အတတ်အသိများ မရှိခြင်း	ကွန်ပျူတာ ကျောင်း တည်ဆောက်ပြီး ကွန်ပျူတာ သင်တန်းကျောင်း ဖွင့်လှစ်ပေးရန်	ပညာရေးဌာနမှ ကွန်ပျူတာ သင်တန်းဖွင့်ပေးပြီးကျောင်းသားများ အသိအတတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် ပြည့်စုံသော ပညာရေး ဝန်ဆောင်မှုများ ပြုလုပ်ပေးရန် လူတိုင်း လူတိုင်းဗဟုသုတ ကြွယ်ဝလာစေရန်စာအုပ်များ ထောက်ပံ့ပေးရန်နှင့်
၂	စာကြည့်တိုက် ဖွင့်ရန် ဝန်ထမ်းမရှိ ခြင်း	လစဉ်စရိတ် မပေးနိုင်ခြင်း	စာကြည့်တိုက် ရှိခြင်း၊ စာအုပ်များ လည်းအထိုက်အလျောက်ရှိခြင်း	စာမဖတ်ရ၍ ဗဟုသုတတနည်း လာခြင်း	အစိုးရမှ ဝန်ထမ်းချပေးရန်(သို့) စရိတ်ချပေးရန်	ဝန်ထမ်းများ ချပေးပြီး စာကြည့်တိုက်ဖွင့်လှစ်ပေးရန်
၃	**ရပ်မိရပ်ဖ**					
၁	လမ်းမကောင်းခြင်း	ရေကျော်၍ ချောင်းရေလျှံခြင်း၊ လမ်းစီမံချက် မရှိခြင်း၊ မြေသားမကောင်းခြင်း၊	စည်းလုံးညီညွတ်မှုရှိခြင်း	သဲ၊ ကျောက်များ လွယ်ကူ၍ ယာဉ်မရှိခြင်း	ကတ္တရာ မရှိခြင်း၊ ကျေးရွာရန်ပုံငွေမရှိခြင်း၊ နည်းပညာစနစ်မရှိခြင်း	ကျေးရွာတွင်း ကွန်ကရစ်တာဘောင်ဖြင့် ကျောက်ချော် လမ်းခင်းခြင်း

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
					ကျွဲနွားသွားလာခြင်း၊ တနိုင်တပိုင် ပြုပြင်ခြင်း၊	
၄	**ပညာရေး**					
၁ ၂ ၃	ပညာရေး ထောက်ပံ့ကြေး နည်းပါးခြင်း ကျောင်း အဆောက်အဦများ လိုအပ်ခြင်းနှင့်လက်ရှိအဆောက်များ အရည် အသွေး မရှိခြင်း ကျောင်းဝင်းခြံ စည်းရိုး မလုံခြင်း	ကျောင်းသား မိဘများ ပြည့်စုံမှု မရှိသဖြင့် ပညာရေးတွင် အားနည်းနေခြင်း ကျောင်းသား ဦးရေများပြား လာခြင်းနှင့် ဆောက်ထားသော အဆောက်အဦးများ လုံလောက်မှုမရှိခြင်း	ကျောင်းသား များ ကျောင်းတတ်ရန် ဆန္ဒရှိပြီး ကျောင်းသားဦးရေ များပြားလာခြင်း အဆောက်အဦ များ ဆောက်လုပ်ရန် မြေနေရာ တည်ရှိခြင်း	ကျောင်းသား မိဘများ အသိပညာနည်း၍ အားပေး ထောက်ပံ့မှု အားနည်းခြင်း အဆောက်အဦ ကုန်ကျစရိတ် များ လွန်သော ကြောင့် မိဘ ပြည်သူများ ကုန်ကျ မခံနိုင်ခြင်း ကျောင်းသား မိဘများသည် တောင်သူဆင်းရဲသား များ ဖြစ်သော ကြောင့် မတည်ဆောက် နိုင်ကြပေ	ဘွဲ့ရ ပညာတတ်များ အား အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ဖော်ဆောင်ပေးရန် နိုင်ငံတော် အစိုးရမှ တည်ဆောက် ပေးရန် အရေအသွေး ကောင်းသော အဆောက်အဦး များ ပြန်လည်ဆောက်လုပ်ပေးရန်	မသင်မနေရ ပညာရေး စနစ် ပြဋ္ဌာန်း၍ ဆရာနှင့်မိဘပူးပေါင်းပြီးကျောင်းသားများအားစည်းရုံး ပညာသင်ကြားပေးရန် ကျောင်းအင်္ဂါရပ်နေ့ အညီဌာန များမှ ပံ့ပိုးတည်ဆောက် ပေးရန်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
၅	**လမ်း၊ တံတား၊ ရေရရှိမှု**					
၁	ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းမကောင်းခြင်း	မိုးတွင်းကာလတွင်ကျော်ခြင်း၊ဗွထခြင်း	သဲကျောက်ရှိခြင်း၊ ကျေးလက်ဦးစီးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ခြင်း	ရန်ပုံငွေမရှိခြင်း	ကျေးလက်ဦးစီးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်နိုင်ခြင်း ဌာနများမှ တည်ဆော က်ပေးရန်	ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းခင်ပေးပါရန်
၂	ရေရှားပါးခြင်း	ရေတွင်းနက်ခြင်း			ကျေးလက်ဦးစီးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်နိုင်ခြင်း	ရေရှားသောကုန်းပေါ်ကျေးရွာဖြစ်သောကြောင့်ရေများများရရှိရန်ဌာနများမှတည်ဆောက်ပေးရန်
၆	**လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု**					
၁	လျှပ်စစ်မီး အသုံးပြုမှု မရရှိခြင်း	ကိုယ်ထူကိုယ်ထ မီးဖြစ်သောကြောင့် မီးရရှိနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ပေးခြင်း	ကိုယ်ထူ ကိုယ်ထ ဆောင်ရွက်မှုရှိခြင်း	ငွေကြေး မတတ်နိုင်ခြင်း	လျှပ်စစ်ဌာန များမှ လျှပ်စစ်မီး ရရှိရန် လုပ်ဆောင်ပေးခြင်း	လျှပ်စစ်မီးရရှိပါကအိမ်တိုင်းအသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက်ဈေးနှုန်းသက်သာစွာမီတာဘောက်ချာများရောင်းချပေးရန်ဝန်ဆောင်မှုပေးရန်
၇	**မွေးမြူရေး**					

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေ ကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်း လမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
၁	အစာရှားပါးခြင်း၊ ငွေအရင်းအနှီး မရှိခြင်း၊ နည်းပညာ မတတ်ခြင်း၊	အစာအတွက် ဝယ်ယူရန်ဆိုင် မရှိခြင်း၊ ဆင်းရဲ၍ နည်းပညာ သင်တန်း မရှိခြင်း၊	စိတ်ဝင်စားပြီး မွေးမြူရန် မြေနေရာ ရှိခြင်း၊	ငွေအရင်း အနှီးမရှိခြင်း၊ နည်းပညာမရှိခြင်း၊	အသက်ဆိုင်ရာ ဌာနများနှင့်ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်း	အစိုးရမှ ဒေသအရောက် အရင်းအနှီး အစားအစာ၊ နည်းပညာများကို လက်တွေ့ကျကျရောက်ရှိရန် ကူညီပေး ခြင်း၊

ကိုးကားစာရင်း

၁။စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာန၏ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းလမ်းညွှန်စာအုပ်၊ ၂၀၁၅၊မေ။

၂။ ၂၀၁၆ ခု စက်တင်ဘာလက လုံးကောက်ကျေးရွာတွင် ကျင်းပခဲ့သော ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းမှတ်တမ်းမှတ်စုများ၊

၃။ ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၏ကျေးရွာဆိုင်ရာရည်ညွှန်းမှတ်တမ်းစာအုပ်၊